

ΠΑΙΤΟΓΡΑΦΙΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15 ΘΗΜΕΡΟΝ

ΝΕΟΝ ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΡΧ. 200.000.000

Θέλετε δρόμους ; Θέλετε νερά ; Θέλετε πλατείας ; Θέλετε γεφύρια ;
Θέλετε φωτισμόν ; Θέλετε λιμάνια ; Θέλετε δάνειον με φθηνόν τόκον να
κτίσητε σπίτια ;

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΔΑΝΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Θα δώσητε εις τρεις δόσεις δρχ. 250 δια κάθε όμολογίαν και θα πληρωθήτε με δρ. 300
Έν τῷ μεταξύ : α') Θα παίρνετε τόκον δρχ. 17 και 50 ετησίως. β') Θα έχετε την
έλπίδα να κερδίσητε τὸ λαχείον μέσα εις 36 αριθμούς, ποῦ θα κληρώνωνται και θα
κερδίζουν κατ' έτος δραχμὰς 1.600.000.

1 Έθνικὴ Τράπεζα σας λέγει :

Εμπιστευθήτε μου πλούσιοι τὰ κεφάλαιά σας και σεις μικροὶ επαγγελματίαι και κτη-
ματίαι και άγρόται και παραγωγοὶ τὸ κομπόδεμά σας. Μὴ κρατᾶτε κλειδωμένα τὰ χρή-
ματά σας και τὰς οικονομίας σας σιὰ σεντούκια άπρόσοδα και με κίνδυνον να τὰ χάσητε.
Αγοράσατε με αὐτὰ όμολογίας τοῦ Νέου Δανείου. Θα δώσητε δρ. 250 και θα πάρετε
δρ. 300, τὸν τόκον δρ. 17.50 τὸν χρόνο και λαχείον δραχμῶν 400.000 ὁ Α' αριθμὸς
και δραχμὰς 100.000 ὁ Β' αριθμὸς. Και ἐπὶ πλέον θα σας κάμω δρόμους, ύδραγω-
γεῖα, γεφύρια, φωτισμόν, λιμάνια και σπίτια. Σπίτια δια να στεγασθῆτε.

ΕΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΕΙ ΔΡΧ 80

ΛΑΧΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Καθ' ἐκάστην τῶν ἐξ ἑτησίων κληρώσεων ἐκδίδονται τρεῖς σειραὶ ἀκεραίων γραμματίων τοῦ Λαχείου περιλαμβάνουσαι 100.000 τοιαῦτα ἐκάστη σειρά.

Ὁ κληρούμενος πρῶτος ἀριθμὸς κερδίζει 80.000 δραχμὰς δι' ἐκάστην σειράν, ἦτοι δραχ. 240.000 καθ' ἐκάστην κλήρωσιν. Ὁ δεῦτερος ἀριθμὸς κερδίζει δραχ. 20.000. Ὁ τρίτος καὶ τέταρτος ἀνὰ 2.500 δραχ. καὶ οἱ λοιποὶ κληρούμενοι ἀριθμοὶ μικρότερα ποσά.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Ο „ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΓΩΝ“

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ



ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 304 (Πάροδος)

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ἐκκυκλοφόρησε τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1925

ΑΡΙΘ. 11-12 [83-84]

ΠΡΟΣΕΧΩΣ Ο „ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΓΩΝ“

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

**ΤΟ ΝΕΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Ὅλοι μέχρι σήμερον τὰ πάντα ἀνεμένομεν ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ τὸ παρεδίδομεν εἰς τὴν γενικὴν κατακραυγὴν, διότι δὲν ἐθεράπευε τὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας, αἰτινες ἀμέσως γίνονται ἀντιληπταὶ εἰς τὸν καθένα.

Δὲν ἔχομεν δρόμους—πταεὶ τὸ Κράτος, δὲν ἔχομεν νερό—πταεὶ τὸ Κράτος, διότι δὲν ἐνισχύει τοὺς Δήμους, δὲν ἔχομεν φωτισμόν, κατοικίαν, λιμένας κλπ. πταεὶ τὸ Κράτος, τὸ ἀνάληπτον, τὸ ἄπονον, ὃ ἔχθρός μας, ποῦ μόνον φόρους κυττάζει νὰ εἰσπράττη.

Τὸ Κράτος ὅμως δὲν εἶναι ἐκεῖνο ποῦ φανταζόμεθα, διότι διεξήγαγε ἀπὸ τοῦ 1912 μέχρι τοῦ 1922 ἦτοι ἐπὶ μίαν ὀλόκληρον δεκαετίαν δαπανηροτάτους πολέμους, διότι παλαεὶ καὶ σήμερον ἤδη πῶς νὰ ἐπουλώσῃ τὰς χαινομένας πληγὰς τῆς συμφορᾶς τῆς Μ. Ἀσίας, διότι ὁ παρελθὼν εὐ-

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ.—Τὸ Νέον Δάνειον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Πολιτισμὸς καὶ συμφέρον. [Οικονομικὰ ζητήματα].

ΔΗΜ. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΟΥ.—Πῶς τροπολογεῖται τὸ αὐτοκίνητον. Τί ἀποδίδει ἡ φορολογία του. [Οικονομικαὶ ἐνασχολήσεις].

Γ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ.—Ἐνας χρόνος ἐργασίας. [Ἀντιχρονολογικὸν].

ΠΑΛΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ.—Ἐπὶ τῆς καταγγελίας μας.—Προσλήσεις, διαγωνισμοὶ κλπ.—Ἐἰσπραξις Δημ. Ἐσόδων.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜΠΟΛΗ.—Στὸ μεγάλο ποιητὴ ποῦ θά ξαναγεννηθῇ ἡ Ἑλλάδα.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ.—Ἡ ἐρημίᾳ τοῦ πόνου.

ΣΩΚΡ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ.—Ἡ τιμωρία τῆς ἀπιστίας.

Γ. Θ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ.—Ὀπτασία.

ΑΝΘΙΜΟΥ ΧΛΩΜΟΥ.—Ἡ βερα τῆς χαμένης ἀδελφούλας μου... [Ἀπὸ τῆς «Ζωῆ τοῦ Ὀνειροῦ»].

ΤΕΛΛΟΥ ΔΓΡΑ.—Τὸ βιβλίον καὶ ἡ ζωὴ.

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗ.—Τὸ κεφάλι τοῦ ληστή. [Διήγημα].

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΗ.—Ὁ ἐφευρέτης τοῦ κρασιοῦ. [Ἔραμα σὲ ἕξη πράξεις κατὰ μετάφραση: ΕΥΓ. Ι. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ].

ANDRÉ LICHTENBERGER.—Ὁ Μικρὸς Βασιλεὺς. Κεφ. ΙΗ'. Τὸ πιετλάκι μὲ τὸ μέλι. Κεφ. ΙΘ'. Ἀνεμιά. Κεφ. Κ'. Τελευταῖα ἀκρόασις. [Μυθιστόγημα κατὰ μετάφρασιν Δοκ. ΠΑΡΘΕΝΟΠΗΣ ΠΑΠΑΜΑΝΟΥΗΛ].

* ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 3.50 *

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
„ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ“

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΟΙ

Εσωτερικόν	Δρ. 80.—
Εξωτερικόν	Φρ. γαλ. 60.—
Αμερικανική	Δολλάρ. 4.—
Αγγλική και Αποικιακή	Σελλήνια 15.—

Αί συνδρομαί πάντοτε προληρωτέαι.

Ίδιοκτήτης—Διευθυντής **Γ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ**
Διαχειριστής **ΑΝΔΡ. ΣΜΥΡΑΗΣ**

τυχώς εμφύλιος σπαραγμός πόσας υποχρεώσεις δέν ἐδημιούργησε πρὸς τοὺς ἐνθεν κάκειθεν ἡμετέρους καὶ τὰς ἐπλήρωσε τὸ Κράτος, διότι ἐπὶ τέλους τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δέν ἔχει τόσην μακρὰν ζωὴν, ὥστε μετὰ ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεώς του νὰ μεταβάλῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς ἐπήγειον παράδεισον!

Τὰ πάντα οὐδαμοῦ ἀναμένονται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Τὰς περισσοτέρας ἀνάγκας εἰς τὰς ξένας χώρας, εὐήμερούσας καὶ μὴ, τὰς θεραπεύει ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ ταύτην ἤδη σήμερον ὑποκαθιστᾷ ἡ πρωτοβουλία τοῦ πρώτου Πιστωτικοῦ Ἰδρύματος—ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος—διὰ τοῦ ἀναγγελλομένου δανείου τῶν 200.000.000 πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Κτηματικῆς Πίστεως.

Τὸ νέον δάνειον δέν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τὰ συνήθη δάνεια τῶν Τραπεζῶν, τὰ ἔχοντα σκοπὸν τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν πρὸς ὄφελος τῶν μετόχων.

Εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων δανείων, ἐξ ὧσων συνήφθησαν μεταπολεμικῶς. Εἶναι τὸ δάνειον ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ διατεθῇ διὰ νὰ ἐμφανισθῶμεν καὶ ἡμεῖς ὡς πολιτισμένος τόπος. Θὰ διατεθῇ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συγκοινωνιῶν διὰ τῆς κατασκευῆς ὁδῶν, εἰς τὴν ὑδρευσιν τῶν πόλεων, φωτισμὸν αὐτῶν, οἰκοδόμησιν οἰκιῶν κλπ.

Ἄλλὰ δέν εἶναι μόνον ὁ πολιτισμὸς, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ἀσφαλῶς τὸ νέον δάνειον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, δι' αὐτοῦ ἐπιδιώκεται καὶ τὸ συμφέρον τοῦ κοινοῦ, ἀπὸ τῆς κακῆς καὶ δελεαστικῆς διαχειρίσεως τῶν οἰκονομῶν του.

Οἱ ὄροι τῆς ἐκδόσεως—εἰς τὰς 250 ἀντὶ 300 καὶ μὲ δόσεις, ὁ καλὸς τόκος—7 ο)ο ἀντὶ 4 ἢ 5 ο)ο τῶν Ταμειυτηρίων, ἡ ἐλπίς τοῦ κέρδους—

δύο κληρώσεις κατ' ἔτος μὲ 800.000 δρ. κέρδη, εἶναι λίαν οὐσιώδεις καὶ ὑπολογίσιμοι ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ.

Ὁ ὁμολογιούχος θὰ γνωρίζῃ ὅτι μὲ τὰς ὁμολογίας ποῦ θὰ κρατῇ εἰς χεῖράς του, ἐξυπηρετεῖ πρῶτον τὴν Χώραν τοῦ πρὸς θεραπείαν τῶν κοινωφελῶν ἀναγκῶν καὶ δεύτερον τὸ ἀτομικὸν του συμφέρον, καὶ ἂν θέλετε νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα μὲ βράσιν τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ἐξυπηρετεῖ μόνον τὸ συμφέρον του, ἡ δὲ ἐξυπηρέτησις τῆς Χώρας εἶναι ἀναγκαῖον ἐπακολούθημα.

Τοιοῦτον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς θὰ εἶναι τὸ ἐξαγγελλλόμενον δάνειον τῶν 200.000.000 τῆς Κτηματικῆς Πίστεως καὶ νομίζομεν ὅτι πᾶς Ἑλληὴν ἔχων συναίσθησιν τοῦ συμφέροντός του καὶ τοῦ μεγάλου σκοποῦ τοῦ δανείου θὰ σπεύσῃ νὰ καταθέσῃ τὰς οἰκονομίας του χάριν τῆς κοινῆς ὠφελείας καὶ χάριν τοῦ Πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὅτι δὲ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν ἐκδοσιν τοῦ δανείου εἶναι ἡ μόνον ἕγγύσις πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν καὶ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι ἀμέσως θὰ καλυφθῇ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΕΙΣ

ΠΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΕΙΤΑΙ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ

ΤΙ ΑΠΟΔΙΔΕΙ Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ

Τὴν ἐξέλιξιν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων ἡκολούθησεν ἂν ὄχι κατὰ πόδας, τοὐλάχιστον ὁμοῦ βραδυποροῦσα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλούς πάντοτε ἡ φορολογία τῶν εἰσαγομένων διὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἰδῶν.

Μία ἐκ τῶν μεγαλυτέρων συγχρόνων τέρψεων τοῦ ἀνθρώπου, ἣτις ἀποτελεῖ καὶ τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης εἶναι βεβαίως καὶ ἡ δι' αὐτοκινήτου κυκλοφορία. Καίτοι, —τοῦτο δὲ εἰρήσθω ἐν παρέδῳ—καθ' ἃ τοὐλάχιστον οἱ ἀρχαιολόγοι διατείνονται, ἡ δόξα τῆς ἐφευρέσεως τοῦ αὐτοκινήτου διαμφισθητεῖται καὶ αὕτη ὡς τόσαι ἄλλαι ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων καὶ ἐπομένως ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη ἀντέγραψε καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τοὺς ἀρχαίους.

Μόλις κατὰ τὸ 1920 ὁ νομοθέτης ἐν Ἑλλάδι ἐσκέφθη νὰ ἐπιβάλῃ φορολογίαν ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκινήτου, ἐνῶ ἡ μὲν εἰσαγωγή τοῦ πρώτου αὐτοκινήτου ἐν Ἑλλάδι χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1895, ἡ δὲ πραγματικὴ εἰσαγωγή καὶ χρησιμοποίησις αὐτοῦ ὡς κοι-

νοῦ κυκλοφοριακοῦ μέσου ἤρξατο ἀπὸ τοῦ ἔτους 1910. Οὕτω διὰ τοῦ νόμου 2332 τοῦ 1920 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 863 περὶ προσθέτων τελῶν» ἐπεβλήθη εἰδικὸν τέλος ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν αὐτοκινήτων, ποδηλάτων, βενζινακᾶτων καὶ λοιπῶν παρομοίων μηχανημάτων.

Ἡ εἰδικὴ αὕτη φορολογία περιλαμβάνεται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 19—30 τοῦ ἀνωτέρω νόμου 2332 καὶ ἐγένετο κατ' ἀπομίμησιν τῆς ἰταλικῆς φορολογίας, ὡς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει του ἀναφέρει ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μ. Νεγροπόντης.

2) Ἀρχικῶς ἡ φορολογία αὕτη ἔφερε μᾶλλον τὸν χαρακτήρα φορολογίας εἰδῶν πολυτελείας, ἰδίως ὡς πρὸς τὰ ἰδιωτικῆς ἢ δημοσίας χρήσεως τοιαῦτα, καθόσον τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐτέθη αὕτη εἰς ἐφαρμογὴν ἐθεωρεῖτο μεγάλη πολυτέλεια νὰ ἔχη τις ἴδιον αὐτοκίνητον, ἢ νὰ ἐνοικιάζῃ τοιοῦτο.

Ἡ δὲ ὁμοῦ κατόπις τῆς τεραστίας ἀξήτητος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αὐτοκινήτων καὶ τῆς εἰσαγωγῆς πολυαριθμῶν λεωφορείων, αἵτινα συναγωνίζονται ἐπιτυχῶς πρὸς τὰ λοιπὰ μέσα συγκοινωνίας, τὰ αὐτοκίνητα ἐξελαϊκέυθησαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐπκυσαν ταῦτα ἐν μέρει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀντικείμενα πολυτελείας καὶ ἀπέβησαν ὡς ἐν πρόχειρον καὶ ἀνετον μέσον συγκοινωνίας.

Ἐν τούτοις ὁμοῦ τὰ πρὸς ἰδιωτικὴν χρῆσιν αὐτοκίνητα ἐξακολουθοῦσι καὶ πάλιν νὰ θεωρῶνται καὶ νὰ εἶναι πράγματι ἀντικείμενα πολυτελείας, διότι εἶναι προσιτὰ μόνον εἰς τοὺς ταλαντούχους.

3) Ἡ φορολογία ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν αὐτοκινήτων κατατάσσεται μεταξὺ τῶν ἐμμέσων φόρων, διότι ἐπιβάλλεται ἀμέσως ἐπὶ τοῦ πράγματος τουτέστι ἐπὶ τοῦ αὐτοκινήτου. Φορολογεῖται ἐπομένως ὁ ἐκάστοτε κάτοχος τοῦ αὐτοκινήτου.

4) Ἐν τῷ νόμῳ ὁ φόρος ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν αὐτοκινήτων χαρακτηρίζεται ὡς *Εἰδικὸν τέλος*.

5) Τὸ εἰδικὸν τοῦτο τέλος εἶναι τριῶν κατηγοριῶν, καίτοι ἐν τῷ νόμῳ διακρίνονται μόνον δύο κατηγορίαι αὐτοῦ:

α) *πάγιον*. Ἐπιβάλλεται δὲ τοῦτο ἐφ' ἐκάστης κατηγορίας αὐτοκινήτων καὶ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ὠρισμένον τὸ ποσοστὸν αὐτοῦ.

β) *ἀναλογικόν*. Ἐπιβάλλεται ἀναλόγως τῆς δυνάμεως τοῦ κινητήρος τοῦ αὐτοκινήτου, ἣτις συμβολικῶς διατυπῶνται εἰς ἵππους ἐν τῷ νόμῳ γίνεται διάκρισις δύο κατηγοριῶν ἵππων α') ἀκεραίας ἰσχύος, ἐφ' ὅσον οὗτοι δέν ὑπερβαίνουσι τοὺς 24 διὰ τὸ αὐτὸ αὐτοκίνητον, καὶ β) εἰς ἵππους ἰσχύος ἄνω τῶν 24.

γ) *προσοδευτικόν*. Ἐπιβάλλεται ὅταν τὸ αὐτοκίνητον ἔχη κινητήρα ἰσχύος ἄνω τῶν 24 ἵππων, ὅποτε οἱ περιπλέον ἵπποι φορολογοῦνται κατὰ: ἐλαφρότερον.

II. Διὰ τοῦ νόμου 3019 τοῦ 1922 συνεπληρώθη ἐν πολλοῖς ὁ νόμος 2332 καὶ ἐτροποποιήθησαν διατάξεις τινὲς αὐτοῦ, διότι ὁ ἀρχικὸς νόμος 2332 δέν εἶχε προβλέ-

ψει τὴν λύσιν οὐσιωδῶν τινῶν ζητημάτων, αἵτινα προέκυψαν κατόπις ἐν τῇ ἐφαρμογῇ.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς διὰ τοῦ νόμου τούτου α') ἠυξήθη εἰς τὸ διπλάσιον τὸ εἰδικὸν τέλος τῶν αὐτοκινήτων καὶ λοιπῶν παρομοίων μηχανημάτων καὶ

β) ἐπεβλήθη πρόσθετον εἰδικὸν τέλος ἐπ' αὐτῶν. Τοῦτέστιν ἐπεβλήθη φορολογία ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων κλπ. παρομοίων μηχανημάτων κατὰ θέσιν.

Οὕτω πως συνεπληρώθη ὁ τρόπος τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων κλπ. παρομοίων μηχανημάτων, τὰ ὅποια προηγουμένως μόνον βᾶσει τῆς ἰσχύος τοῦ κινητήρος ἐφορολογοῦντο.

III. Κατὰ τὴν ἐν τῷ νόμῳ γενικὴν διάταξιν φορολογεῖται ἡ κυκλοφορία τῶν αὐτοκινήτων, τουτέστι φορολογοῦνται τ' αὐτοκίνητα μόνον ἐφ' ὅσον κυκλοφοροῦσιν. Οὐχ ἦττον ὁμοῦ ἐν τῇ πραγματικότητι φορολογοῦνται καὶ αὐτοκίνητα κυκλοφοροῦντα μὲν ἐπ' ἐλάχιστον χρόνον, ἀλλὰ τὸ πλεῖστον παραμένοντα ἐκτὸς κυκλοφορίας διὰ βλάβην ἢ ἄλλην τινα αἰτίαν.

Ἡ ἀδικία αὕτη προσγίνεται εἰς τοὺς κατόχους τοιούτων αὐτοκινήτων, συνεπεῖα τῆς διατάξεως τοῦ ἰδίου νόμου, καθ' ἣν τὸ τέλος ὀφείλεται εἰς ὀλόκληρον ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς κυκλοφορίας τοῦ αὐτοκινήτου, τουτέστι τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος δι' ὃ τὸ τέλος ὀφείλεται θεωρεῖται ἀδικίη ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς πληρωμῆς τοῦ τέλους.

Μόνη ἐξαιρέσις τῆς γενικῆς ταύτης διατάξεως τοῦ νόμου κείνου ἡ περίπτωσις καθ' ἣν τὸ αὐτοκίνητον εἶναι νεότευκτον καὶ τίθεται τὸ πρῶτον εἰς κυκλοφορίαν κατὰ τὸ β' ἐξάμηνον τοῦ Οἴκον. ἔτους, ὅποτε τὸ τέλος ἐλαττοῦται εἰς τὸ ἡμισυ.

Ἐπιβάλλεται ὅθεν διὰ λόγους φορολογικῆς δικαιοσύνης ἢ τροποποιήσις τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ νόμου, ἣτις εἶναι εἰς ἄγαν ἀκαμπτος καὶ σκληρὰ.

IV. Ὁ νόμος διακρίνει τ' αὐτοκίνητα εἰς δύο κατηγορίας:

α) ἐπιβατικὰ καὶ β) φορτηγὰ.

Τὰ πρῶτα φορολογοῦνται βᾶσει τῆς ἰσχύος τοῦ κινητήρος αὐτῶν καὶ κατὰ θέσιν, ἐνῶ τὰ ἕτερα βᾶσει τῆς ἰσχύος τοῦ κινητήρος καὶ κατὰ τόννον.

Τὰ ἐπιβατικὰ πάλιν διαστέλλονται εἰς τρεῖς κατηγορίας.

α) ἰδιωτικῆς χρήσεως
β) δημοσίας
γ) λεωφορεῖα

α') Βαρυτέρον πάντων τούτων φορολογοῦνται τὰ ἰδιωτικῆς χρήσεως αὐτοκίνητα, ὧν τὸ ἐτήσιον τέλος εἶναι ὑπερδιπλάσιον τῶν λοιπῶν καὶ δικαίως, καθόσον ταῦτα θεωροῦνται ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη μᾶλλον ὡς ἀντικείμενα πολυτελείας, ἐλαφρότερον δὲ τὰ δημοσίας χρήσεως καὶ τὰ λεωφορεῖα, διότι ταῦτα ἀπέβησαν σὺν τῷ χρόνῳ ἀπαράτητα μέσα συγκοινωνίας τόσον διὰ τοὺς εὐπόρους ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἀπόρους.

β') Βάσις τής διακρίσεως ταύτης μεταξύ τών ιδιωτικής και δημοσίας χρήσεως αυτοκινήτων λαμβάνεται ο προορισμός αὐτῶν.

Τοῦτέστιν ὅπως θεωρηθῆ ἀυτοκίνητόν τι ὡς δημοσίας χρήσεως (ἀγοραῖον), πρέπει κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου νὰ χρησιμοποιηθῆ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον πρὸς ἐκμετάλλευσιν ἐπομένως δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ καὶ δι' ἀτομικὴν χρῆσιν τοῦ κατόχου, οὔτε ἐκ διαλειμμάτων.

γ') Ἐν τῷ νόμῳ δὲν ὑπάρχει ὄρισμός τοῦ λεωφορείου αὐτοκινήτου. οὔτε ὀρίζεται διὰ ρητῆς διατάξεως ποῖα ἢ διαφορὰ μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν ἀγοραίων αὐτοκινήτων. Ἐν τούτοις ἐκ τῆς ἀλληλοσχετίσεως καὶ ἀντιπαραθέσεως διαφόρων διατάξεων τοῦ νόμου 3019 συνάγεται ὅτι λεωφορεῖα δέον νὰ χαρακτηρίζωνται ὅσα αὐτοκίνητα ἔχουσι θέσεις ἄνω τῶν ἐξ.

Τοιοῦτό τι ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς γραμματικῆς ἑρμηνείας τοῦ ὅρου «λεωφορεῖον», ὡς ἄλλως τε αὐτὴ ἢ λέξις διὰ τῶν δύο αὐτῆς συνθετικῶν τῆς ὑποδηλοῦ ποῖα εἶναι τ' ἀπαραίτητα στοιχεῖα τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτοκινήτου τινος ὡς λεωφορείου.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐξεθέσαμεν ἄνωτέρω τὸν τρόπον τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων. Κατωτέρω παρατίθεμεν στατιστικὰς τινὰς πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Τὸ ἔσοδον ἐκ τῆς φορολογίας τῶν αὐτοκινήτων ποδηλάτων καὶ λοιπῶν παρομοίων μηχανημάτων περιλαμβάνεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων 1925-1926 ὑπὸ τὸ Κεφ. 16 καὶ ἄρθρον 9 καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «εἰδικὸν τέλος ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας ποδηλάτων καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων ὡς καὶ τῶν παντὸς εἶδους αὐτοκινήτων καὶ βενζινακάτων».

Διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος 1920-21	Προϋπελογίσθησαν	800.000.—
	Ἐβεβαιώθησαν	200.000.—
	Εἰσπράχθησαν	179.095.—
Διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος 1921-22	Προϋπελογίσθησαν	800.000.—
	Ἐβεβαιώθησαν	400.000.—
	Εἰσπράχθησαν	489.445.—
Διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος 1922-23	Προϋπελογίσθησαν	1.500.000.—
	Ἐβεβαιώθησαν	484.983,95
	Εἰσπράχθησαν	2.935.101,90
Διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος 1923-24	Προϋπελογίσθησαν	4.000.000.—
	Ἐβεβαιώθησαν	5.868.574.—
	Εἰσπράχθησαν	4.932.137,75
Διὰ τὸ Οἰκονομικὸν ἔτος 1924-25	Προϋπελογίσθησαν	6.000.000.—
	Ἐβεβαιώθησαν	6.764.012,25

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν συγκριτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φορολογίας ταύτης τῶν οἰκον. ἐτῶν 1920-25 τῶν παρατιθεμένων ἄνωτέρω τὸ ἔσοδον τοῦτο βαίνει διαρκῶς ἀυξανόμενον καὶ ἔχει ἤδη ὑπερεξπλάσιασθῆ. Μεγάλῃ μάλιστα διαφορᾷ μεταξύ τῶν εἰσπράξεων παρατηρεῖται κυρίως κατὰ τὰ ἔτη 1922 καὶ 1923 καὶ τοῦτο διότι ἀπὸ τοῦ β' ἐξαμήνου τοῦ ἔτους 1922 ἐφηρμόσθη τὸ πρόθετον εἰδικὸν τέλος τοῦ ν. 3019, ἀπὸ δὲ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1923 ἤρξατο ἡ κανονικὴ ἐφαρμογὴ τῆς προσθέτου ταύτης φορολογίας.

Ἐπίσης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1923 ὑπερδιπλασιάσθη ἡ φορολογία τῶν ποδηλάτων ὧν τὸ τέλος ἀπὸ δρχ. 8 ἠύξθη εἰς 16 καὶ εἰς εἰς 50 ὡς ἰσχύει ἤδη, ὡς καὶ τῶν βενζινακάτων ὧν τὸ εἰδικὸν τέλος ἐτριπλασιάσθη.

Ἡ κυριώτερα ὅμως αἰτία τῆς διαρκῶς ἀυξανόμενης ἀποδόσεως τῆς φορολογίας ταύτης εἶναι ἡ συνεχὴς εἰσαγωγὴ αὐτοκινήτων καὶ λοιπῶν παρομοίων μηχανημάτων ὧν ὁ ἀριθμὸς ἐσχάτως ἠύξθη καταπληκτικῶς.

Τὸ ἔσοδον τοῦτο εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τῇ ἐξελίξει του καὶ θ' ἀναπτυχθῆ σὺν τῷ χρόνῳ πολὺ περισσότερον λόγῳ τῆς ὁσημέραι ἀυξανόμενης μεγάλης εἰσαγωγῆς αὐτοκινήτων, καὶ θέλει καταλάβει σημαντικὴν θέσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων.

Ἐὰν δὲ καταλλήλως διαρρυθμισθῆ ἡ φορολογία τῶν αὐτοκινήτων, ἀνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως αὐτῶν, διότι φορολογοῦνται ἤδη ταῦτα βχυρῶτα, ἴσως ἐκ τῆς ἀρχικῆς προκαταλήψεως τοῦ νομοθέτου ὅτι εἶναι ἀντικείμενα πολυτελείας, τὸ ἐξ αὐτῆς ἔσοδον θέλει ἀνέλθῃ εἰς 20.000.000 δρχ. περίπου ἐτησίως.

Περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων τροποποιήσεων θὰ πραγματευθῶμεν εἰς προσεχῆς ἄρθρον.

ΔΗΜ. Γ. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ δ. ν.
Εἰσηγητὴς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Τὰ Γραφεῖα «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ» μετεφέρθησαν ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πατησίων 304 (πάροδος δεξιά, στ. τραμ Ἀγ. Λουκά)

ΠΡΟΕΧΩΣ
Ο „ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΓΩΝ“
ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Περιήλθε στὰ χέρια μου ἡ πρώτη ἐκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς Θεάτρου καὶ ὅπως διαβάζω ὅσα βιβλιαράκια φτάνουν στὰ χέρια μου—γιατὶ πολλὰς φορές τὰ περισσότερα στὸ δρόμο... ἐξαμίζονται—ἔτσι διάβασα καὶ τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν καὶ σὰς μεταδίδω ὅ,τι κατάλαβα.

Ἡ ἐκθεσις εἶναι γραμμένη ἀπ' τὸν πρόεδρον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Σχολῆς τὸν συνάδελφον κ Θ. Συναδινὸν σὲ λίγες σελίδες ποῦ μᾶς παρουσιάζουν συνοπτικὰ τὴν ἐργασίαν ποῦ ἐγίνε σ' ἕνα χρόνον μέσα στὴν Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ Θεάτρου.

Τὸ ἔργο ὄλων τῆς Σχολῆς ἦταν πολὺ δύσκολον, γιατί εἶχανε νὰ παλέψουνε πρῶτα—πρῶττα μὲ τὸ οἰκονομικὸ ζήτημα καὶ καθὼς βλέπω στὸν ἰσολογισμό κατώρθωσαν νὰ μαζέψουν 350. σχεδὸν χιλιάδες ἀπὸ ἐπιχορηγήσεις ἔναντι 20 χιλιάδων διδάκτρων ποῦ εἰσέπραξαν. Καὶ ὄλοι μᾶς ξέρουμε πολὺ καλά—κι' ἐγὼ περισσότερο ἀπὸ τὸν «Παντογνώστη» ποῦ τὸν διατηρῶ μὲ διαρκῆ ἀγωνία τέσσερα χρόνια—τὶ σημασία δίνει ὁ κοσμάκης σὲ κάθε πνευματικὸ ἔργο, ἀφ' οὗ φαντάζομαι πῶς εἶναι ἐξέχωρη ἡ πνευματικὴ ἐργασία ἀπ' τὰ διάφορα ντάσιγκ καὶ τὰ οὐζάδικα... μὲ τὰ ὅποια τώρα τελευταία ἐπροικοδοτήθη ἀφθόνως ἡ πατρίδα μας.

Ἀπορῶ πραγματικῶς ὁ Συναδινὸς κι' οἱ ἄλλοι μαζίτου κατώρθωσαν νὰ διατηρήσουν τὴν Σχολὴν ἕνα χρόνον καὶ νὰ τὴν προαγάγουν θαυμάσια κι' ἔπειτα πῶς δὲν σκοτωθήκανε ἀναμεταξύ τους ὄλοι οἱ ἀποφασίσαντες γιὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Σχολῆς καὶ οἱ συνεργασθέντες ἕνα χρόνον, μέσα στὸν ὅποιο ἔκανε μιὰ δουλιὰ ἀξία ὄχι ἀπλῶν ἐπαίνων, ἀλλὰ θαυμασμοῦ, ἀφοῦ κατωρθώσανε νὰ δώσουν καὶ ὑποτροφίαις ἀκόμα γιὰ κείνους ποῦ θέλουν νὰ γίνουν καλοὶ ἠθοποιοί.

Φαίνεται λοιπόν ἡ πῶς ὁ Συναδινὸς καὶ οἱ συνεργάται του Καλογερίκος, Λάσκαρης, Λύτρας, Φιλαδέλφειος, Βουτιερίδης κλπ. κλπ. εἶχανε μέρες ἀπ' τὸ Θεὸ καὶ γι' αὐτὸ βγήκανε σῶοι καὶ ἀδελφεῖς ἀπ' τὴν συνεργασία τους ἡ πῶς ὄλοι οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν καταλάβανε τὴ γ δ ὀ μ ι α ποῦ δέρνει τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ζωὴ κι' ἀποφασίσανε νὰ στείλουν στὸ διάβολο τὶς διάφορες φιλοδοξίαις καὶ φιλοτιμίαις τους καὶ νὰ δουλέψουνε πραγματικὰ γιὰ ν' ἀφήσουν γερὰ θεμέλια στοὺς νέους νὰ συνεχίσουν τὸ ἐπίπονον ἔργον τους.

Συγχαίρω ἀπ' τὴν καρδιά μου τὸν Συναδινὸν κι' ὄλους τοὺς ἐκλεκτοὺς συνεργάτας του κυρίας καὶ κυρίους καὶ εὐχομαίτο δεύτερον ἔτος νὰ εἶναι πολὺ εὐτυχέστερον τοῦ πρώτου, θὰ τὸ δοῦμε ἄλλως τε κι' ἀπὸ τὶς συχνὰς ἐπιδείξεις ποῦ θὰ κάνουν τοῦ Δραματικοῦ καὶ Μελοδραματικοῦ τμήματος.

Ἐκεῖνο ὅμως ποῦ μ' ἐλύπησε ἰδιαίτερος ἦταν ἡ παραιτήσις τῆς Μαρίκας Κοτοπούλη καὶ τοῦ Σπύρου Μελά στὴν ἀρχὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους.

Γιατὶ τάχα νὰ μὴν ἐξακολουθήσουν νὰ προσφέρουν τὴν τέχνην τους καὶ τὴν μελέτην τους σ' ἕνα ἔργο ποῦ εἶναι τόσο ἀναγκαῖον στὴν Ἑλλάδα καὶ γι' αὐτὴν τὴν ἠθικὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου, ποῦ πολλὰς φορές ἀναγκαστόταν ν' ἀνεβάξῃ στὴ σκηνὴ τὶς διαφορὰς κοκκότες τῆς Πόλης ἢ τῆς Σμύρνης ἢ τῆς Ἀθήνας...; κι' ἂν λέω φέμματα φτυστέ με...!

Γ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΠΑΛΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ ΜΑΣ

Μετά τὴν ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν τοῦ Διευθυντοῦ μᾶς κ. Γ. Ν. Ἰωάννου πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διὰ τοὺς ἰσρεῖς τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ὁ τύπος τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς ἔγραψε τὰ κατωτέρω:

Ἡ ἐφημερίς «Ἐλευθέρος Τύπος» τῆς 27 Σεβρίου:

ΑΝ ΕΧΩ ΛΑΘΟΣ ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΝΑ ΜΟΥ ΤΟ ΠΗΤΕ

Ἐχω ὄπ' ὄψει μου ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Γεωργίου Ν. Ἰωάννου, ἰδιοκτῆτου καὶ διευθυντοῦ τοῦ «Παντογνώστου», κατοικοῦντος εἰς τὴν δδὸν Ἰπποκράτους ἀριθ. 32 καὶ καταγγέλλοντος εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν κ. Πάγκαλον, ὅτι κηδευομένης τῆς ἀδελφῆς του Πολυτίμης Γ. Στρατηγοῦ οἱ ἰσρεῖς τῆς Ἀγίας Εἰρήνης ἐστεῖλαν πέντε λεπτὰ πρὶν σηκώσων τὴν νεκρὰν καὶ εἰδοποίησαν, ὅτι «διὰ νὰ σηκώσων καὶ νὰ ψάλλων τὸ λείψανον θέλουν τὰ λεφτὰ μπρός». Ὁ κ. Ἰωάννου γράφει εἰς τὴν ἐπιστολὴν του, ὅτι ἂν δὲν τὸν ἱκανοποίησῃ ὁ κ. Πρωθυπουργός, θ' ἀλλαξοπιστήσῃ μαζί μὲ τὴν οἰκογένειάν του. Ἐὰν οἱ συνελθόντες εἰς τὰς Ἀθήνας Σιδασιμῶταοι καὶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Μακαριώτατος ἔχουν ἴχνος, ὄχι πλέον Χριστιανικῆς ἠθικῆς, ἀλλὰ ἐντροπῆς, ἄς λάβουν ἐγκαίρως τὰ μέτρα των. Ἐγκαίρως... δηλαδὴ πρὶν λάβουν οἱ πιστοὶ τὰ ἰδικά των.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ «ν' ἀλλαξοπιστήσῃ» κανεῖς, δὲν τὸ ἐγκρίνω διόλου καὶ θὰ εἶχα νὰ πῶ ἀρκετὰ πράγματα σχετικῶς. Περιμένω ὅμως νὰ δῶ πρῶτα τὶ θὰ πῇ ὁ φίλος μου κ. Παρθένιος Πολλάκης, τοῦ ὁποῦ ἀναμένω τὰ περὶ Ἐκκλησίας ἄρθρα ἀπὸ τὴν Κέρκυραν.

Ἡ Ἐφημερίς Σκρόπ τῆς 27 Σεπτεμβρίου:

ΕΚΒΙΑΣΜΟΣ

Εἰς τὸ περιοδικὸν «Παντογνώστης» περιέχεται καταγγελία τοῦ ἰδιοκτῆτου αὐτοῦ ἐν ἣ ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὴν κηδεῖαν τῆς ἀδελφῆς του οἱ ἱερεῖς τῆς Ἁγίας Εἰρήνης ἀπήτησαν τὴν κληρωμὴν των πρὸ τῆς ἐκφοράς τῆς! Ἄν τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις χριστιανικῶν διαθέσεων τότε τί εἶναι ὁ ἐκδιασμός;

Ἡ Ἐφημερίς «Ἀθήναι» τῆς 28 Σεπτεμβρίου:

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ἐδδομαδιαίου περιοδικοῦ κ. Γ. Ν. Ἰωάννου καταγγέλλει δημοσίως τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης ὡς ἀξιώσαντας νὰ πληρωθοῦν διὰ νὰ κηδεύσουν τὴν ἀδελφὴν του. Τὸ γεγονός εἶναι ἄξιον προσοχῆς, φρονούμεν δὲ ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν καταγγελίαν προδῆ δὲ ἀναλόγως κατόπιν εἰς τὴν λήψιν μέτρων ἱκανοποιούντων τὴν δικαίως ἐκ τοιούτων καταγγελιῶν ἐξεγερμένην δημοσίαν συνείδησιν.

Ἐκπρόσωπος τῶν ὑψηλῶν Χριστιανικῶν ἰδεωδῶν ὁ κληρὸς μας ἔχει τὴν υποχρέωσιν νὰ μὴν ἀπομυκρύνεται τῶν ἀρχῶν τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης ἅς τόσο ὑπερόχως ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τοῦ μαρτυρίου του ὁ Ναζωραῖος. Ἡ ταφὴ ἀδελφοῦ ἀποτελεῖ καθήκον ἀνώτερον παντὸς ὀλικοῦ ὑπολογισμοῦ, ἐὰν δὲ εὐρέθῃ ἱερεὺς τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν λησμονήσῃ, ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ τοῦ τὸ ὑπεθυμίσῃ διὰ τρόπον ἀρετὰ πειστικοῦ ὥστε νὰ μὴν υποπέσῃ ἐκ νέου εἰς παρόμοιον ἀμάρτημα κλονίζον τὴν πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἐκκλησίαν πεποιθήσιν τῶν ποιμενομένων.

Ἡ Ἐφημερίς «Πολιτεία» τῆς 28 Σεπτεμβρίου:

ΣΥΝΗΘΕΑ ΣΥΝΗΘΗ

Ἀνεγνώσαμεν ἐπιστολὴν διαμαρτυρίας πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διότι οἱ παπᾶδες μιᾶς ἐκκλησίας ἐζήτησαν νὰ πληρωθοῦν πρὸ τῆς ἐκφοράς νεκροῦ καὶ ἐνῶ παρήρχετο ἡ ὥρα, ἥτις εἶχαν ὀρισθῆ διὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν. Αὐτὸ εἶνε τίποτε; ἐδῶ ἔχομεν περιστατικά, κατὰ τὰ ὁποῖα παπᾶδες ἠρνήθησαν τελικῶς νὰ ἀναγνώσουν καὶ ἀπλῆν εὐχήν, διότι ἐθύμωσαν ἢ δὲν συνεφώνησαν εἰς τὰ λεπτὰ. Δὲν ἐξεπλάγημεν, λοιπὸν διὰ τὸ πρᾶγμα, οὔτε, πολὺ ὀλιγώτερον, ἠγανακτήσαμεν. Τοῦναντίον μας ἐφάνη ὀλίγον περιέργον ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη χριστιανοὶ ὀρθόδοξοὶ ἐκπληροσόμενοι καὶ ἀγανακτοῦντες δι' ἀπρεπείας, αἰτινες ἀπὸ πολλοῦ ἔχουν κανονικοποιηθῆ εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἐκκλησίας, μάλιστα τῶν μεγαλοπύλων.

Ἡ Ἐφημερίς «Σφαῖρα» τοῦ Πειραιῶς εἰς 29 Σεπτεμβρίου:

ΕΧΡΕΙΑΖΟΝΤΟ;

Κατηγορήθη ὅτι οἱ ἱερεῖς (;) τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, προσκληθέντες εἰς κηδεῖαν ἐζήτησαν «προκαταβολικῶς» πληρωμὴν, ἀρνούμενοι ἄλλως νὰ μεταβῶσιν. Δὲν γνωρίζομεν τί ἐπραξε κατόπιν τούτου ὁ καλέσας τούτους ἢ τί θὰ κάμῃ δι' αὐτοὺς ἡ Μητρόπολις κατὸ τὴν τῆς καταγγελίας. Ἐρωτῶμεν μόνον: «Ἐχρειάζοντο τοιοῦτοι ἱερεῖς (!) διὰ μίαν τοιαύτην ἱεροτελεστείαν, ὡς εἶναι ἡ κηδεῖα;»

Περιμένομεν ἀπὸ τοὺς ἄρμοδίους νὰ μᾶς δώσωσι τὴν πρέπουσαν ἀπάντησιν καὶ ἂν συκοφαντοῦμεν, λίαν προθύμως ἀντικρύζομεν μίαν καταγγελίαν ἐναντίον μας.

Ἐν τέλει ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Παντογνώστου» εὐχαριστεῖ θερμότερα τοὺς κ. κ. Διευθυντὰς καὶ συντάκτας τῶν ἀνωτέρω ἐφημερίδων, αἵτινες εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ υποστηρίξουν τόσο προθύμως καὶ οἰκιοθελῶς τὴν καταγγελίαν μας. Εἶναι καὶ αὐτὸ μίᾳ πορηγορία.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ Κ.Α.Π.

Περὶ καταλήψεως θέσεων Δημοσίων Εἰσπρακτόρων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Διακηρύττει ὅτι

Τὴν 1 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 9 π. μ. γενήσεται διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν 50 θέσεων δημοσίων εἰσπρακτόρων ἐπὶ βαθμῶ καὶ μ.σθῶ μαθητευομένου.

Οἱ βουλόμενοι νὰ συμμετάσχωσι δέον ἐν τῇ υποβληθησομένῃ ἡμῖν αἰτήσῃ αὐτῶν νὰ ἔχωσι ἐπικεκολλημένην τὴν φωτογραφίαν των καὶ νὰ ἐπισυνάπτωσι.

1) Ἀποδεικτικὸν τῆς ἡλικίας των καὶ περὶ τῆς ἐν τῷ μητρώῳ τῶν ἀρρένων δήμου ἢ κοινότητός τινος ἐγγραφῆς αὐτῶν, οἱ δ' ἐκ τῶν νέων χωρῶν καταγόμενοι πιστοποιητικὸν ἀρμοδίας ἀρχῆς, ὅτι κέκτηνται τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

2) Πιστοποιητικὸν ἐκπληρώσεως τῆς στρατιωτικῆς υποχρεώσεως ἢ ἂν ἔχη νομίμως ἀπαλλαγῆ αὐτῆς, ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἀνίκανος διὰ τὴν ἐνεργὸν τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίαν, πρὸς τούτοις νὰ μὴ ἔχη ὑπερβῆ τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ νὰ βεβαιῶται ἡ καλὴ αὐτοῦ ὑγεία διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ δύο ἰατρῶν ἐκ τῶν διατελούντων πολιτικῶν ὑπαλλήλων ἢ στρατιωτικῶν.

3) Πιστοποιητικὸν Εἰσαγγελίων Ἐφετῶν καὶ Πρωτοδικῶν ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν κατὰ τὰ ἄρθρα 23 καὶ 24 τοῦ Π. Ν. ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία κατ' αὐτῶν ἐκκρεμῆς κατηγορία.

4) Δήλωσις περὶ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς αὐτῶν

καὶ τῆς συζύγου των ὡς καὶ τοῦ τόπου ἐνθα ἐνασκοῦσι τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα.

5) Ἀπολυτήριον Ἑλληνικοῦ σχολείου ἢ πλήρους δημοτικοῦ.

6) Γραμμάτιον καταβολῆς ἐπὶ παρακαταθήκῃ παρὰ τῷ ἀρμοδίῳ ἐπαρχιακῶ ταμεῖῳ δραχ. 30 δι' ἀμοιβὴν μελῶν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ διαγωνισμὸς ἐνεργηθήσεται ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, Θεσσαλονίκῃ, Χανίοις, Τριπόλει, Ἰωαννίνοις, Μυτιλήνῃ καὶ Βόλῳ.

Μαθήματα εἰς ἃ ἐξετασθήσονται εἰσὶ:

Α) Γραπτῶς. 1) Ἐκθεσις ἰδεῶν, 2) Καλλιγραφία, 3) Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ, 4) Νόμους περὶ εἰσπράξεως Δημ. Ἐσόδων.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ Κ.Α.Π.

Περὶ καταλήψεως θέσεων ταμειακῶν γραμματέων 6.) τάξεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Διακηρύττει ὅτι

Τὴν 8 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 9 π. μ. γενήσεται διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν 50 θέσεων ταμειακῶν Γραμματέων Β' τάξ. ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῶ Ὑπουργικοῦ Γραφείου Α' τάξεως.

Ὁ διαγωνισμὸς ἐνεργηθήσεται ἐν Ἀθήναις, Πάτραις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Χανίοις, Τριπόλει, Ἰωαννίνοις, Μυτιλήνῃ καὶ Βόλῳ.

Οἱ βουλόμενοι νὰ συμμετάσχωσι δέον ἐν τῇ αἰτήσῃ αὐτῶν νὰ ἔχωσιν ἐπικεκολλημένην τὴν φωτογραφίαν των καὶ νὰ ἐπισυνάπτωσι.

α) Ἀποδεικτικὸν τῆς ἡλικίας των καὶ περὶ τῆς ἐν τῷ μητρώῳ τῶν ἀρρένων δήμου ἢ κοινότητός τινος ἐγγραφῆς αὐτῶν, οἱ δ' ἐκ τῶν νέων χωρῶν καταγόμενοι πιστοποιητικὸν ἀρμοδίας ἀρχῆς, ὅτι κέκτηνται τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας.

2) Πιστοποιητικὸν ἐκπληρώσεως τῆς στρατιωτικῆς υποχρεώσεως ἢ ἂν ἔχη νομίμως ἀπαλλαγῆ αὐτῆς, ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἀνίκανος διὰ τὴν ἐνεργὸν τοῦ στρατοῦ ὑπηρεσίαν, πρὸς τούτοις νὰ μὴ ἔχη ὑπερβῆ τὸ 30ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ νὰ βεβαιῶται ἡ καλὴ αὐτοῦ ὑγεία διὰ τοῦ πιστοποιητικοῦ δύο ἰατρῶν ἐκ τῶν διατελούντων πολιτικῶν ὑπαλλήλων ἢ στρατιωτικῶν, προκειμένου περὶ θηλέων δύνανται νὰ μετᾶσχωσι ἐφ' ὅσον ἔχουσι συμπληρώσῃ τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας των.

3) Πιστοποιητικὸν Εἰσαγγελείας ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν κατὰ τὰ ἄρθρα 23 καὶ 24 τοῦ Π. Ν. ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία κατ' αὐτῶν ἐκκρεμῆς κατηγορία.

4) Δήλωσις περὶ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς αὐτῶν καὶ τῆς συζύγου των ὡς καὶ τοῦ τόπου ἐνθα ἐνασκοῦσι τὰ πολιτικὰ αὐτῶν δικαιώματα.

5) Ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ δίπλωμα Δημοσίας ἢ ἰδιωτικῆς ἀνεγνωρισμένης ἐμπορικῆς σχολῆς ἢ ἀνευ τοιούτου ἔχων ὁμοῦ πενταετὴ ὑπηρεσίαν δημοσίου εἰσπράκτορος καὶ νὰ πρωτεύσῃ κατὰ τὸν διαγωνισμὸν.

6) Κατάστασιν προγενεστέρων ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ ἂν ἔχη τοιαύτας.

7) Γραμμάτιον καταβολῆς ἐπὶ παρακαταθήκῃ παρὰ τῷ ἀρμοδίῳ ἐπαρχιακῶ ταμεῖῳ δραχ. 30 δι' ἀμοιβὴν μελῶν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Μαθήματα εἰς ἃ ἐξετασθήσονται εἰσὶ:

Α) Γραπτῶς. 1) Ἐκθεσις ἰδεῶν, 2) Καλλιγραφία, 3) Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ, 4) Δημοσίον λογιστικόν.

Β) Προφορικῶς. Ὁργανισμὸς τῶν ταμείων.

ΕΙΣΠΡΑΞΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Εἰδοποιοῦνται οἱ ὀφειλῆται ἐκ πάσης αἰτίας ἐσόδων ἀνηκόντων εἰς τὰς χρήσεις 1919 ἕως καὶ 1924—1925 συμπεριλαμβανομένης, ἵνα σπεύσωσι καὶ καταβάλωσι μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. τὰ χρεῖα αὐτῶν ἀπηλλαγμένα τῶν συνεπειῶν τῆς ὑπερημερίας πλὴν τῶν ἐντόκων νόμῳ ἢ συμβάσει ὑποβληθησομένων εἰς πληρωμὴν μόνον τόκου καθόσον παρερχομένης τῆς προθεσμίας ταύτης θὰ ἐπιβαρυνθῶσι τὰ χρήσεων 1919, 1920, 1921, 1922 με πρόσθετον τέλος 50 ο)ο, τὰ δὲ τῆς χρήσεως 1924—1925 με πρόσθετον τέλος μέχρι 30 ο)ο καὶ ἅπαντα με τὸν συνήθη τόκον 12 ο)ο λαμβανομένων ἅμα καὶ πάντων τῶν καταναγκαστικῶν μέτρων διὰ τὴν ὀλοσχερῆ αὐτῶν εἰσπραξίν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1925.

(Ἐκ τῆς Γεν. Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικοῦ)

Τὰ Γραφεῖα «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ» μετεφέρθησαν ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πατησίων: 304 (πάροδος δεξιά, στ. τραμ Ἀγ. Λουκά)

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Ο ὈΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΓΩΝ,
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓ. Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

τὴν 1ην Ὀκτωβρίου 1925

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΟΙΗΤΗ ΠΟΥ ΘΑ ΞΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ Η ΕΛΛΑΔΑ

Σε σένα τόν περήφανο τής χώρας μας ποιητή που γεννημένος στο λαμπρό τό θαῦμα τ' οὐρανού μας θάρθης να ψάλλης κάποτε με τέχνη εὐλογητή τή δόξα τής πατρίδας μας τή μνήμη καθενού μας.

Σε σένα τόν άτίμητο φωστῆρα τής ψυχῆς και ψάλτη παντοδύναμο τής τωρινῆς ζωῆς μας άφιερώνω ταπεινά φτωχός τραγουδιστής τήν ώμορφιά, τά θέληγτρα τής τέχνης τής δικῆς μας.

Και θέλω να φαντάζωμαι τις ώρες που τρανές στη νέα γεννιά τὸ πνεῦμα σου κι' ἡ δόξα θά χαρίση και τή χαρά που θά σκορπᾶ τής ἔμπνευσή σου ἡ [βρύση.

Κι' ακόμα μπρος στα μάτια μου να βλέπω ζωντανές να φεύγουν με τὸ πνεῦμα σου στη νύχτα ἐνός ονείρου Αἰσχλικές ἀνταύγειες και λάμπες τοῦ Σαιξπήρου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΠΟΛΗΣ

Θαμπή και δίχως σιγάτα ἡ ἔρημιά χωρίς ἔλπίδα κᾶν γλανκῆς γαλήνης, ἀντίριαζε τή δίνωμη καρδιά και πλήθαινε τὰ δάκρυα τής δδύνης.

Και περπατῶ. Μὲ ζώιανε καημοί και μ' ἔδερε φοριχτὸ χαλαζοβόλι. Ἄχ! ποῦ γιά μένα ἀναπαμὸ κλαδί ἢ κάτοιο ἀπανεμῆς ἀραξοβόλι!

Και τρέχω και πηδῶ. Κι' ἀγκομαχῶ τὰ πόδια μου σκοιιάφτουν σιὰ χοχλάκια. Και γύρω μου προσμένουν να γενῶ πτωμα γιά να με σχίσουν, τὰ κοράκια.

Μὰ δὲν ἀκούει ἡ πέτρινη καρδιά και δὲν λυγίζει τοῦ κορμιού τᾶσιάλι και—νικητής—περῶν τήν ἔρημιά, που δέρει τὴν τοῦ Πόνου ἡ παραζάλη,

(«Δογμία»). ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΗΣ ΑΠΙΣΤΙΑΣ

[Ἀφιερῶται τῷ Μ. 'Ι.]

Ἄπι πτος φίλος κοίμησε τὸν ἔραστή μιά μέρα και τούκλεψε τὸ ξιφός του, τὸ δόρυ, τὴν ἀσπίδα, κ' ἐτράβηξε στήν μορφονιά σ' ἕνα χωριὸ κ'εῖ πέρα, που ζούσε με τοῦ Ἐρωτα τὴ μυστικᾶ Ἐλπίδα.

Ξέρεις, αὐτὰ εἶν' τ' ἄριαιτι, τῆς λέγει, τοῦ καλοῦ σου μοῦ τάδωσε νᾶλθῶ ἐδῶ δική μου να σὲ κάνω... Ἐκεῖνος πλιά δὲ σ' ἀγαπᾶ και βγάλτον ἀπ' τὸν νοῦ σου. Ἐγὼ γιά τὴν Ἀγάπη σου τὸν νοῦν μου τονε χάνω.

Ἦκουσ' ἡ κόρη, πίστευσε κ' ἐδέχτηκε τὸν ξένο, κ' οἱ γάμοι τους γενήκανε! Μὰ ὅταν ἦλθ' ἡ ὥρα κι' ὁ νιόνυμφος ἐρώτησε, με γέλοιο εὐτυχισμένο, ἀν ἡ καρδιά τῆς νιόνυμφῆς εἶνε δική του τώρα.

Πῶς;—τ' ἀπαντᾶ—δὲν σούδωκε μαζὺ και τὴν καρδιά μου ἀφ' οὔ, μοῦ λές, σου χάρισε και με και τ' ἄρματά του... Πάρε λοιπὸν τὸ σῶμά μου .. χωρίς τὸν Ἐρωτά μου γιαι' ἡ καρδιά μου ἔμεινε στὰ χέρια τὰ δικά του.

ΣΩΚΡ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Η ΕΡΗΜΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

[Ἀφιερῶμένο στὸν Κ. Παλαμά]

Κ' εἶπα να κάνω πέτρα τὴν καρδιά και να σκεπᾶσω τὸ κορμί μ' ἀσιάλι, γιά να διαβῶ τοῦ Πόνου τὴν ἔρημιά μες οἷης θλιπτῆς Ζωῆς τὴν παραζάλη.

Και ξεκινῶ. Τρανιάζαν τὰ βουνὰ ἀπ' τοῦ Βοριά τὴ λυσσασμένη φούρια. Τὰ πάντα με τὸ χιόνι πλουμιστὰ σὰ μαρμαρένια φαίνονταν μνημούρια.

Κι' ἀνιώνω θρηῆρους βράχων και γεμεῶν και βλέπω μες σὲ τρύπες και σχισμάδες χιλιάδες κούκαλα παλιῶν σοφῶν κ' ἡρώων κόκκαλα σωρούς, μυριάδες.

Τὰ νέφη ἀνεμοδέρνονταν ψηλὰ σὰν ἔρημ' ἄρμενα χωρίς τιμόνι. Κρυμμένη ἡ κάθε τουρανοῦ χαρὰ κ' ἀκοιμητοί τῆς γῆς οἱ μαῦροι πόνοι.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ

Η ΒΕΡΑ ΤΗΣ ΧΑΜΕΝΗΣ ΑΔΕΛΦΟΥΛΑΣ ΜΟΥ...

Ἄχ! ἐκεῖνο τὸ βράδυ πόσο ἀνήμπορα κοιμήθηκα. Μιά ταραχή που πήρα. Ἐνα δυνατὸ πόνο πουῦχα. Πῶ, πῶ...

Εἶδα στ' ὄνειρό μου πῶς ἡ ὡμορφη ἀδελφοῦλά μου, σηκώθηκε ἀπ' τὸ μνήμά της που τῆς σκέπασε τὰ εἴκοσι δυὸ χρονάκια της και τὸ χλωρὸ ἀκόμα στεφάνι πουῦβαλε νυφοῦλα πριν ἀπὸ δυὸ χρόνια πριν πεθάνη στὰ δλοκά-στανα ὡμορφα μαλλάκια της, κι' ἦρθε σπῆτί μας δλοζώντανη με τὸ ζωηρό της και παντοεινὸ χαμόγελο στὰ κόκκινα χελάκια της, με τὴ σπιρτάδα τῶν ματιῶν της, με τὴ γλυκομίλητη φωνοῦλά της—που μὰ τὴν ἀλήθεια, να τώρα δά τὴν ἀκούω—και ἔπερε, τάχα, να ἡσυχᾶση στὸ κρεββάτι της ἕνα μεσημέρι και κουκουλώθηκε με μιά κα-τάλευκη κουβέρτα, ὅπου ἐγὼ γυρεύοντάς τηνε να τὰ που-με—σᾶν πολυαγαπημένα ἀδελφάκια πουῦμασιε—πήγα στὸ δωμάτιό της και σῆκωσα ξινάλαφρα τὴ κουβερτίτσα που τὴν εἶχε ὀιγμένη πάνω ἀπ' τὸ ὡμορφο, τὸ κουκλιστικο κεφαλάκι της, ὅπου ἀντίκρισα τὰ δυὸ γλαρὰ ματάκια της νᾶνε βουρκωμένα ἀπ' τὰ πονεμένα δάκρυα—ἀπ' ἐκεῖνα τὰ δάκρυα πουῦχυνε σ' ὄλη της τὴ μικρὴ ζωὴ της ἀπ' τὰ πικρόχολα λόγια π' ἄκουγε ἀπὸ συγγενικά στόματα—και στήν ἐρώτησί μου γιαιτὶ κλαίει ἐκεῖνη μ' ἕνα ἀτέλειωτο παράπονο μοῦπε πῶς γιαιτὶ τῆς πήρε τὴ βέρα ὁ ἀντρας της, ἐν ᾧ αὐτὴ τὴν ἠθέλε κοντά της, και νά, μοῦπε—δείχοντας τὸ δεξί της ὀλόλευκο χεράκι—τοῦ τὴν ξανα-πῆρα πίσω και μὴ τοῦ πῆς τίποια, γιαιτὶ αὐτὸς δὲν ἦτα-νε ἄξιος να μοῦ κῆρατση τὴ βέρα μου.

Τὸ πρωὶ που σηκώθηκα γύρευα ἐπίμονα τὸ πρόσωπο να μοῦ ἐξηγήση τὸνειρο!

Μὰ τί ἐξήγησι να μοῦ δώσουνε και σὲ ποιὸν να ζη-

ΟΠΤΑΣΙΑ

Στὸ μακροννὸ θυμᾶμα ἔρημοκλήσι — που Ἰοκίῶνει ἡ ζοφερὴ βελανιδιά τ' ὀλάσπρο του πεζοῦλι — εἶχα καθίσει να σιοχαστῶ, μὲν ἔναστρο βραδυά. Τὴ θύρα του βαρῶ ὡς θωρεῖ κλεισμένη κρυφὰ ἡ ψυχὴ μου ἀρχίζει να μιλῇ: «Μιά συντροφιά τὴ νύχτα περιμένει θεῶν Παρθένων νᾶλθῃ σιωπηλή». Και στὸν πυλῶνα ὡς στέκω, σὴν να ξέρη στὸ ἔμβασμό της μέσα, τὸν βαθύ, πῶς μύρια ῥόδα ὠχρὰ ἀπὸ θεῖο χέρι σιῆς πλάκες τοῦ ναοῦ ἔχουν μαδηθεῖ, κοιτάζει ἐκστατικῆ, συλλογισμένη προς τὴν ἀπόμακρη, ἔναστρο σιωπή, που τοῦ κυπαρισσοῦ ἡ κορφὴ ἀνασαίνει.

Γ. Θ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

τήσω να πῆ τὴν ἀληθινὴ σημασία τοῦ ονείρου μου, ἀφ' οὔ ἐγὼ τὴν εἶδα με τὰ μάτια μου...

Ἀλήθεια—ὁ ἀντρας της—δυὸ, τρεῖς ὥρες πριν ξεψυ-χῆση ἡ ἀδελφοῦλά μου, ἀπάνω στήν ἀγωνία τοῦ θανάτου, που εἶναι ἡ θλιβερότερη στιγμή τοῦ ἀνθρώπου που κυ-τάζει να συγκρατηθῇ στὴ ζωὴ ἀπὸ μιά—ἔστω—τρίχα ἀ-όρατη, πήγε και τῆς τράβηξε ἀπότομα ἀπ' τὸ χέρι τὴ βέ-ρα που ἔφοροῦσε... Καὶ γιαιτὶ; Γιαιτὶ εἶχε δυὸ δρᾶ-μια μάλαμα...

Τάχα, νᾶταν ὄνειρό μου, γιά ἕνα παράπονο που μοῦ λεγε στὸν ὕπνο μου ἡ ἀδελφοῦλά μου, γιαιτὶ καταλαβε στὸ ξεψύχισμά της πῶς ὁ ἀντρας της τῆς τράβηξε πριν τὰ μάτια της κλεισῇ τὴ βέρα;.....!

Ἀθήνα, Σεπτέμβριος 1925

ΑΝΘΙΜΟΣ ΧΛΩΜΟΣ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ Η ΖΩΗ

Ἐο καλλιτέχνης πρέπει ν' ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ γό-νιμον milieu τῆς πολιτείας μόνον ὅταν θέλει ν' ἀποδώση τις συλλήψεις του ποτὲ ζωῆς ὅταν θέλει να τις δημιουρ-γήση. Διότι θὰ τοὺς λείπη ἡ πνοὴ τῆς ζωῆς και θὰ στε-ρηθοῦν τὴν ἐπαρῆ τους προς αὐτήν.

Ἀντίθετα προς τὴν ποιήτη ἡ μουσικὴ εἶναι μιά διε-θνής βαθύτερη γλώσσα, ἕνα κοινὸν ἐκφραστικὸ μέσον, μιά esperanto δίχως κόπον μαθήσεως και δίχως τάσιν ὠφε-λιμιστικῆς.

Ὅταν, μικροί, ἐτρώγαμε τὸ γλυκὸ τοῦ σπιτιοῦ, ἡ τι-μωρία που κατέληγε στὰ δάκρυα, ἦταν ἀναπόφευκτη, σὴν τὸ ἐπακολούθημα ἐνός φυσικοῦ νόμου αὐτὴ ζωῆς ἡ νέμεις μᾶς καθισούχαζε τὴν ταραγμένη συνείδηση τὸ κῆμα ἔπερνε τὴν τιμωρία του, κ' ἡ παιδιᾶστικη μας συνεί-δησι τὴν ἀκεραιότητά της. Ἀλλά, μιά φορά, ἡ μητέρα δὲν μᾶς ὠμίλησε: ἔπαψε πιά να εἶνε σημασία σ' αὐτὰ τὰ πράγματα; ἠθέλε να φανῇ περισσότερο συγκαταδατικῆ; εἶχε τάχα γεράση και κουρασθῇ ἀπὸ τὴν ἀγανάκτηση; — Ἡ τιμωρία δὲν ἦρθε κ' ἡ συνείδηση ἀπόμεινε με τὴν πικρὴ δίψα της. Κ' ἕνα βαθὺ παράπονό μου ἐπλημμύρισε τὴν ψυχὴ, να ἰδῶ τὴν προσωποποίησιν ἐκεῖνη τοῦ Μέτρου, τοῦ Κανόνος, τῆς Ἀσφαλείας, να γίνεται ὁ σιωπηρὸς συ-νένοχος τῆς καταστροφῆς. Τὸ κριτήριον τῶν πράξεων μου ἄρχισε ἀπὸ τότε να μετατοπίζεται μεσα μου.

Τὸ δνειρο εἶναι μιά ἀπόκρυφη ἐξομολόγηση τοῦ γνη-οῦ ἐγὼ μας διὰ μέσου μιᾶς συμβολικῆς γλώσσης.

Ὅσο κι' ἀν ἀναλύσουμε κι' ἀν ψυχράνωμε κι' ἀν παγώσω-με τὸν πραγματικὸν ἔρωτα, κάτω ἀπὸ τὰ σοφὰ και ἐντελῶς ἀνωφελῆ ἀκαδημαϊκά μας μικροσκοπία, πάντα θ' ἀπομείνη ἕνα βαθὺ και θαυμασίο μυστήριον ὑπὸ μίαν ἐποψή Του: τὸ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ

Μετ' τὸ καλύβι τοῦ τσοπάνη, σὶδ' ἰζάκι, πὸν καίγαγε τὰ ξύλα σιμά, μὲ τὴν κάπα του ριχτὴ στὴν πλάτη του, ζεστανότανε ὁ Ἰάκωβος.

Εἶχανε οἱ δύο τους μιὰ μπουνκάλα τοῖπουρο καὶ κάθε λίγο ρουφούσανε γιὰ τὸ κρῦο πὸν ἔτισουζε. Τῆς φωτιᾶς οἱ λάμπεις χύνονταν ἐπάνω σὶς μορφές τους, ἢ μιὰ ἤ ῥεμη, ἀγαθὴ, πὸν φαινότανε, καὶ ἢ ἄλλη μὲ χοντρά χαρακτηριστικά, ταραγμένη, θυμωμένη, σὰ νὰ μὴν ἴην εἶχε χαϊδέψει τῆς χαρᾶς τὸ ἀσημένιο γέλιο ποτὲς!...

Ἐπαιξε τὰ πηχτὰ φρούδια του, ἀνοιγόκλειε τὰ πλατεῖα χεῖλια του.

Ὅμως μὲ δλη τὴν αὐσιγρῆ του φυσιογνωμία εἶχε τὴν ἀντρικὴ ὠραιότη ζωγραφισμένη πάνω του. Ψηλόσωμος, δυνατός, ἀποφασιστικός, καλὸς γιὰ τοὺς καλοὺς, καὶ κακὸς γιὰ τοὺς κακοὺς, ἔτσι φαινότανε, ἕνας τύπος βουνίσσιος.

— Βρέχει ὄξω ἀκόμα; — ρώτησε τὸν τσοπάνη σιγά. Σηκώθηκε, κοίταξε ἀπ' τὸ μικρὸ παράθυρο.

— Σταμάτησε ἡ βροχὴ — τοῦ ἀπάντησε. Ἐβλεπε τὶς παλάμες του σκεπὴ σὰ μάτια του ἀπὸ πάνω καὶ κοίταζε...

Ὁ Ἰάκωβος γύρισε πρὸς αὐτὸν τὸ κεφάλι του. — Θεέ μου! — μὲ ταραχὴ φώναξε καὶ φοβασμένο βλέμμα ξάφνου ἔρριξε στὸν Ἰάκωβο.

Σηκώθηκε πάνω. Ἐτρεξε καὶ αὐτὸς σὶδ' ἀράθυρο. Τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι.

Μαζύ του κοίταξε ὄξω τὸ πέτρινο χῶμα τῆς πλαγᾶς τοῦ βουνοῦ, δλη τὴν ἔχταση...

Ἐρχότανε ἀπὸ πέρα τὸ ἀπόσπασμα μ' ἕνα νωματάρχη καὶ δέκα χωροφυλάκους.

Ὁ Ἰάκωβος δὲν ἔχασε τὴν ψυχραιμία του ἐνῶ ὁ τσοπάνης ἄρχιζε ν' ἀλλάζει χρώματα.

— Λοιπὸν; τώρα; ...

— Μὰ λὲς ἐδῶ ἴσια γραμμὴ νῆοχουνται; ...

— Φοβοῦμαι ἀγαπητέ μου καὶ γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο σὲ συμβουλευῶ νὰ φύγεις.

— Μπᾶ, δὲν τὸ πιστεύω... — Ὅλα νὰ τὰ βάνεις σὶδ' νοῦ σου. Καμμιά φορὰ, πὸν ξέρεις, καὶ ἀπὸ ἕνα λόγο, πὸν εἰπώθηκε, μπορεῖ νὰ φέρνει κατὰ δῶθε τοὺς σταυροτήδες.

Ὁ Ἰάκωβος φάνηκε πιὸ ψηλὸς καθὼς τινάχτηκε. Ἐτοιμος ν' ἀμυνθεῖ παλληκαρίσια

— Ὅστε νὰ λάβω τὰ μέτρα μου λὲς; — Καὶ γρήγορα! ...

Ἐπῆρε τὸ μαχοῖρί του, τὸ μπιστόλι του, δὺο χούφτες σφαῖρες ἀδειασε σὶτὴ τσέπη του καὶ ἀπ' τὴν πόρτα βγήκε καὶ ἴσα προχώρησε ἀνάμεσα σὰ δένδρα, χάθηκε, δίχως νὰ τὸν δοῦνε, γιὰτὶ βρισκότανε ἀπ' τὴν πίσω πλευρὰ ἢ

νὰ βρίσκουν αἱ ἐρωτευμένοι, στὴν ἀμοιβιότητα τῶν δύο τοὺς αἰσθημάτων των ὑψίστη εὐτυχία τῆς ζωῆς· τὸ νὰ τοὺς ἀρκεῖ νὰ ζῆ ὁ καθένας γιὰ τὸν ἄλλο· τὸ νὰ σφαλῶν σὰν ὁ ἕνα κύκλο ἔλο τὸ ἄπειρο τῆς ζωῆς. Ἡ ὑπαρξίς ἀπλῶς τοῦ ἑνός, γιὰ τὸν ἄλλον, αὐτὸ τοὺς εἶνε τὸ πᾶν.

Τὸ τόσο σφοδρὰ ἀνεπτυγμένο τὸ ἔμφυτα δημιουργημένο, στὴν παιδικὴ ἡλικία, συναίσθημα τῆς ζήλειας τοῦ παιδιοῦ γιὰ τὸν ἑαυτοῦ, δὲν ἔχει καθόλου ἐλαττήριον, — ὅπως θὰ ἦταν φυσικὸ νὰ πιστέψῃ κανεὶς — τὴν ὕλικήν στέρση, δὲν πρὸέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ὕλικης βελτιώσεως: ἕνα «μπράβο» πὸν ἀκούει γιὰ τὸ συνομήλικό του, ἕνα χᾶδι, μιὰ τρυφερὴ ματιὰ, κάτι τὸ ἐντελῶς θεωρητικὸ καὶ πρακτικῶς ἀνωφελές, αὐτὸ εἶναι πὸν τὸ ἐξεγείρει. Καὶ ὡς τόσο, ἀκούει κανεὶς πὸς τὸ αἰσθηματικὸ θερμοῦμετρο τῶν παιδιῶν μόνον ἀπὸ τὶς συγκεκριμένες ὠφέλειές των κανονίζει τοὺς βαθμοὺς του καὶ ἔτι ἢ ἀγνωμοσύνη εἶναι φυσικὴ σὶδ' αὐτὸν, εἶναι ἄδειο ἀπὸ ἠθικὸ βάθος.

Σήμερα δὲν μασσοῦμε οὔτε τὶς μπουκιές μας, οὔτε τὶς ἐντυπώσεις μας. Ἐχάθηκε πιὰ τὸ «πάσσο» ὁ ρυθμὸς τῆς ζωῆς. Σπεύδουμε νὰ τὴν κερδίσουμε διπλή, ἀλλὰ μᾶς μένει μόνον ἡ μισή...

Ὅταν ἡ ἀγάπη ἀποτείνεται στὸν κατώτερό μας λέγεται στωργή· ἔταν ἀποτείνεται πρὸς τὸν ἴσιο μας — λέγεται πάθος· ἔταν ἀποτείνεται στὸν ἀνώτερό μας, λέγεται λατρεία.

Ὅταν τὸ μῖσος στρέφεται πρὸς τὸν κατώτερό μας, λέγεται οἰκτος· ἔταν στρέφεται πρὸς τὸν ἴσο μας, λέγεται περιφρόνησις· ἔταν στρέφεται πρὸς τὸν κατώτερό μας, τότε λέγεται μῖσος.

Ὅταν ἡ τάσις μας στρέφεται πρὸς τὸ κατώτερό μας, λέγεται ἐπιθυμία· ἔταν στρέφεται πρὸς τὸν ἴσο μας, λέγεται σκώπη· ἔταν στρέφεται πρὸς τὸν ἀνώτερό μας, λέγεται ἰδεώδης.

Ὅταν ἡ ἐρευνά μας στρέφεται πρὸς τὸ κατώτερό μας, λέγεται περιέργεια· ἔταν στρέφεται πρὸς τὸν ἴσο μας, λέγεται προσοχή· ἔταν τείνει πρὸς τὸ ἀνώτερό μας, λέγεται ἐυλάβεια.

Ἡ στωργή, ἔχει ἀντίστοιχο τὸν οἰκτο. Τὸ πάθος, τὴν περιφρόνηση. Ἡ λατρεία τὸ μῖσος.

Στὴ ζωὴ ἀρχίζουμε ἀπὸ τοὺς ἀγίους καὶ καταλήγουμε σὶς μάγισσες. Ἀρχίζουμε ἀπὸ τὴν πίστη, καὶ καταλήγουμε στὸν μυστικισμό. Ἀρχίζουμε ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ καταλήγουμε σὶδ' ἄδειο. Ἀπὸ τὸ πλαστὸ φῶς τῆς ἀγνοίας, σὶδ' πραγματικὸ ἡμίφως τῆς γνώσεως.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

πόρτα, μιὰ σκιὰ καὶ αὐτὸς μὲ τὶς τόσες τῶν δέντρων πὸν μπερδεύτηκε...

Ὁ Ἀναστάσης δὲν ἔβγαλε τὸ βλέμμα ἀπὸ πάνω τους. Εἶδε νὰ σκορπᾶνε. Μπροστὰ ὁ νωματάρχης μ' ἕνα χωροφύλακα καὶ προχωρεῖ. Οἱ ἄλλοι φέσανε κύκλο. Τὸ καλύβι του εἶχε πιὰ περικυκλωθεῖ, μὲ τρόπο σχεδιασμένο ἀπὸ προμήτερα. Ὁχι! δὲν εἶτανε φερόμενοι ἐκεῖ τυχαία. Φοβήθηκε τὸν Ἰάκωβο. Μὰ εἶχε προφύλαξι. Δὲ θὰ τὸν εἶδε κανεὶς. Γιατὶ ἂν τὸν παίρνανε μυρουδιά ἢ ξερε πὸν δὲ θ' ἄφηνε κανένα νὰ τὸν πιάσει. Μὰ ὄξω ἠσυχία εἶτανε... Κανένας πυροβολισμὸς δὲν ἀκούστηκε. Οὔτε φωνή. Τίποτα. Ναι, θὰ πρόφτασε, θὰ γλύτωση, πάει πιὰ, τοὺς ξέφυγε...

Μὲ τὸ πόδι του χτύπησε τὴ χαμηλὴ πόρτα, ἄνοιξε, μπῆκε μέσα μὲ θυμὸ.

— Καλῶς τὸν κῆρ — νωματάρχη — εἶπε ὁ Ἀναστάσης. Πῶς ἀπ' τὴ μοναξιά μας; ...

Ὁ νωματάρχης γύρισε σπιθόβολο τριγύρω τὸ βλέμμα του. Μεμιάς ἔσκυψε, πῆρε ἀπὸ χάμω δὺο σφαῖρες. Σὰ νὰ κέρδιζε χαρὰ κείνες τὶς σιγμὲς κουνηθήκανε τὰ μάγουλά του σὰ γέλια.

— Τί θέλουνε δῶ μέσα οἱ σφαῖρες; — ρώτησε μὲ ὑποψία.

— Μπᾶ; δὲν εἶνε τίποτα... Εἶνε δικές μου... Ἐτυχε νὰ βρεθοῦνε κατὰ γῆς...

— Γιὰ δῶσέ μου τὸ μπιστόλι σου.

— Ἀπαγορεύεται νὰ ἔχω μπιστόλι σὶδ' καλύβι μου;

— Θέλω νὰ δῶ ἂν ταιριάζουνε οἱ σφαῖρες ἐτιούτες.

— Ὁχι, δὲν ταιριάζουνε, γιὰτὶ κείνο πὸν εἶχα τὸ χάρισα ὁ ἕνα παλιόφιλο πέρυσση.

Ἐστριψε τὸ μουστάκι του, κούνησε τὸ χέρι του ὕστερα, γούρλωσε τὰ μάτια του, σὰ νὰ ζητοῦσε νὰ χτυπήσει γροδιές.

— Ἐδῶ τὸ βράδυ ποῖος κοιμήθηκε;

Ὁ Ἀναστάσης τὰ σάσισε. Μὰ πῆρε ἀμέσως τὴν ψυχραιμία του.

— Κανεὶς! ... Κι' ὅποιος σοῦ ἔδωκε τέτοια εἶδηση εἶνε ψεύτης! ...

Κατέβασε τὸ κεφάλι του, σκέφτηκε, σὲ λίγο τὸν κοίταξε μὲ χαμόγελο. Ὁ θυμὸς εἶχε πέσει.

— Δὲ ξέρεις φτωχὲ τσοπάνη — τοῦ ψιθύρισε — τὸ συμφέρο σου ἢ καλλίτερα τὸ συμφέρο μας. Θέλεις νὰ μοῦ τὸν κρύψεις! ... Καὶ τὸν χᾶιδεψε τὸν ὄμο εὐγενικά, φιλικά.

— Κῆρ — νωματάρχη μου τί λὲς; ἐγώ; ...

— Ναι ἐσύ. Νὰ κρύψεις ἕναν ληστὴ διάσημο. Ἐναν ἀγριάνθρωπο πὸν ἔσφαξε τὶς τρεῖς ἀδερφές του σὰν

Τὰ Γραφεῖα «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΝ» μετεφέρθησαν ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πατησίων: 304 (πάροδος δεξιὰ, στ. τραμ Ἀγ. Λουκά)

πρόβατα. Τὸν ἄνθρωπο πὸν ἐβίωσε παρθένου καὶ τὴν ἄφησε νὰ γυρίει στοὺς γονεῖς τῆς, ἀφοῦ καλὰ τὴ γλένησε σὰ λιμέρια του, — γαστριωμένη! ... Γιὰ νὰ ἐκδικηθεῖ, νὰ χαρεῖ σὲ βάρος μιᾶς ἀθώας κοπέλλας, πὸν σὶδ' χωριὸ τῆς ἔζησε ντροπιασμένη, ἀνύπαντη. Καὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο, πὸν βέβαια δὲ θὰ τὸ ξέρεις, εἶνε, πὸς ὁ ληστὴς αὐτός, ὁ Ἰάκωβος Ζουναρᾶς, ἐχειδῶ καὶ δέκα ἔξη χρόνια ἐπικηρυχτεῖ. Λοιπὸν σκέψου, πὸς τὸ κεφάλι του ἀξίζει γιὰ μᾶς τοὺς δὺο διακόσες χιλιάδες δραχμὲς! ... Γι' αὐτὸ σοῦ προεῖπα, πὸς τὸ συμφέρο σου δὲ ξέρεις. Μὰ καὶ ἔχεις δίκη. Νὰ πὸν ἀγνοοῦσε τί ἔχει κάνει, καὶ πὸς τὸ Κράτος τὸν ἔχει ἐπικηρύξει γιὰ τόσο ποσό! ... Ἀκοῦς; ... Ἀκουα... Διακόσες χιλιαδοῦλες εἶνε αὐτές...

Ὁ Ἀναστάσης εἶχε φιλικὰ, ἀδελφικὰ σχετιεῖ μὲ τὸν Ἰάκωβο, τὸν εἶχε τόσο καλὸ βρεῖ... Μὰ ἔτσι πάλι εὐκολα νὰ τοῦ σκάψει τὸν λάκκο; ... Ἐναν ἄνθρωπο πὸν συμπάθησε, πὸν φάγαγε καὶ ἴπιανε μαζί. Αὐτόνε νὰ καταδεχτεῖ τώρα νὰ προδόσει; Νὰ τὸν στείλει σὶτὴ φυλακὴ, νὰ δικασθεῖ σὲ θάνατο; ...

— Καλὰ εἶνε — εἶπε — νωματάρχη μου, ὅσα μοῦ λὲς, μὰ ἐγὼ σοῦ ξαναλέω, πὸς τέτοιο πρόσωπο δὲν ἔχει ρθεῖ σὶδ' καλύβι μου ποτὲς καὶ πιστεψέ με! ... Παραφύλαξε καὶ θὰ δεῖς ὁ ἴδιος πὸς οἱ πληροφορίες σου δὲν εἶνε ἀληθινές. Μακάρι τέτοιο πρόσωπο, πὸν τόσο ἄξιζε, νὰ μοῦλιανε φίλα.

Σὲ λίγη ὥρα ὁ νωματάρχης ἔφυγε τέλεια πιὰ ἀπογοητευμένος. Ἡ χαρὰ τῆς ἀμοιβῆς εἶχε δύσει. Ἐμάζεψε τοὺς ἀνθρώπους του ἀπὸ γύρα, τοὺς πῆρε καὶ ἔφυγε πιστευόντας τὸ νεαρὸ τσοπάνη. Εἶχε ἀποτύχει σὶς προσπάθειές του ὀλότελα.

II

Τὸ καντηλιέρι μὲ τὸ λάδι φῶταγε τὴ νύχτα χλωμά. Ὁ Ἰάκωβος ἀπουσίαζε. Κ' εἶχε τὸ χτυποκάρδι, μὴ τυχὸν ἀπ' ὄξω τὸν παραφυλοῦνε καὶ κἀνοντας νὰ μπεῖ, τοῦ ρίξουνε, τὸν σκοτώσουνε, καὶ ὕστερα βρεῖ καὶ αὐτὸς τὸν μελεῖ του, πὸν τὸν ἐκρυφτε μῆνες σὶτὴ σειρά.

Εἶτανε ἀδύνατο νὰ σφαλῶσι μάτι. Ὁξω βασιλεὺς σκοτάδι ἀπὸ σύγγνεφα βαρεία. Δὲ δέκρινες τίποτα. Ἐύπνιος περνοῦσε μὲ τὸ κεφάλι κάτω, καπνίζοντας ἐξαιρετικά.

Τρεῖς ἀδερφές του νὰ σκοτώσει, γύριζε ὁ νοῦς του, νὰ βιάσει μιὰ τίμια χωριατοπούλα, νὰ τῆς δώσει ἕνα παιδί, ἕνα αἰώνιο σίγμα. Τόσο λοιπὸν κακοῦργος ὑπῆρξε; Μὰ ὅσο καὶ ἂν ἤθελε νὰ τὸν χαρακτηρίσει τέτοιο δὲ μποροῦσε. Τὸν ἐγνώρισε τόσο μαλακό, εὐγενῆ, κολόκαρδο, νὰ μιλάει συμβουλευτικά, προτοῦ καθίσει νὰ φάει, νὰ κάνει τὸν σταυρό του, καὶ τὸ προῖ, ὕστερος δπ' τὸ πλύσιμο, νὰ κάνει τὴν προσευχὴ του. Ἐνας τέτοιος λοιπὸν ἄντρας ἔστειλε ὑπάρξεις σὶδὸν τάφο; τὸ χέρι του ἐκράτησε μαχαῖρι γιὰ νὰ σφάξει τρεῖς ἀδερφές του; Καὶ βίαστηκε νὰ ἐκτελέσει τέτοια φοιχτὴ πράξη; Αὐτός; Ὑστερα τοῦ ἦρθε σὶδ' νοῦ τὸ ποσό διακόσιες χιλιάδες! Ἐνα ποσό πὸν μποροῦσε νὰ σὲ κάνει ἀπὸ φτωχὸ καὶ ἄσημο, ἕνα νοικοκύρη.

Ὁξω ὁ ἀγέρας σφύραγε. Ἀπ' τὸ παράθυρο κοίταξε

μέσα τὸ μαντρί· τὰ πρόβατα εἶτανε ἐξασφαλισμένα. Ὁ σκύλος σιῆ θέση του. Ἀντικρὺ τὸ βουνο ὑψωνότανε πρὸ μαῦρο, τοῦ φάνηκε αὐτὴ τὴ νύχτα.

Ἐπεσε νὰ κοιμηθεῖ. Χτύπους ἄκουσε, Σηκώθηκε ταραγμένος. Πλησίασε τὴν πόρτα.

— Ποιὸς εἶνε τέτοια ὦρα; — ρώτησε μονδιασμένα.

— Ἐγὼ μαι Ἀναστάση, ἄνοιξε.

Ἄκουσε τοῦ Ἰάκωβου τὴ φωνή. Νὰ μὴ τοῦ ἀνοίξει; Κι' ἂν πάλι παραφυλάγανε; Μὰ τότες γιατί δὲν τὸν πυροβολούσανε;...

— Ἄνοιξε λοιπὸν; — ἀκούστηκε πρὸ δυνατὴ ἡ φωνή του, ἀπαιτητικῆ.

Ὁ μικρὸς τοσπάνης ἄνοιξε, καὶ σύγκορμος ἔιρε μὴ βροῖ τὸν πελᾶ του.

Ἡ πόρτα ἐκλείσε, μείνανε οἱ δύο τους, αὐτὸς κι' ὁ λησιτῆς, πρὸ δὲν τὸν ἤξερε καὶ τὸν ἔμαθε.

Στὸ τζάκι δὲν ἔκαιγε φωτιά, ὁ Ἰάκωβος βούτηξε μιὰ ἀγκαλιὰ ξύλα ἀπ' τὴ γωνιά, τὰ στρῦμωξε, ἔροξε χαρτιά, τοὺς ἔβαλε φωτιά, κι' ἀνάβανε νὰ ζεσταθεῖ.

Ἄφου πέρασε λίγη ὦρα...

— Δί; λοιπὸν — τὸν ρώτησε τὸ ἀπόσπασμα κατὰ πρὸ τράβηξε;...

Ὁ Ἀναστάσης δὲν ἀπήντησε ἀμέσως. Σκέφτηκε πρῶτα. Ὑστερα.

— Α! τὸ ἀπόσπασμα, ναί, ἔφυγε κατὰ κάτω...

Ὁ λησιτῆς γέλασε καὶ φανήκανε τὰ δόντια του, γέλασε ἀναπαντικῶς.

— Νὰ πὸν φοβήθηκες χωρὶς λόγο.

Πάλι σιωπήσανε. Ὁ λησιτῆς ἀνακάτωνα τὴ φωτιά. Ἐβαλε τὸ μπρίκι μὲ νερὸ πάνω, νὰ ψήσει καφέ. Ὁ Ἀναστάσης τὸν κοιτοῦσε ἀλλοιωτικῶς, περιεργῶς. Ἐνόμιζε πὸς φυγοδικεῖ ὁ ἄνθρωπος, καθὼς τοῦ εἶχε μιλήσει, γιὰ φόνο ἐνός, πὸν εἶχανε νὰ μεράσουνε κάποια κληρονομιά, μὰ ὄχι πὸς ὑπῆρξε διάσημος λησιτῆς ἐπικηρογμέτος!...

Σκεφτότανε τοῦ ἀνθρώπου τὰ βάραινα σὲ τοῦτο τὸν κόσμον. Καὶ ποιὸς δὲν ἔχει. Μὴ αὐτὸς τὰχα δὲν εἶχε; Ὁ λησιτῆς καλὰ εἶτανε λησιτῆς, καὶ ζοῦσε σιὰ βουνά, γιὰ νὰ γλυτώσει τὸ κεφάλι του. Ὑπόφευγε γιὰ νὰ μὴ τὸν πιάσουνε καὶ τὸν κόψουνε στὴν καρμανιόλα. Εἶχε λοιπὸν ἀπ' αὐτὴ τὴν κακοτυχία τὸ κέρδος του. Μ' αὐτὸς τί κέρδος εἶχε, νὰ ζεῖ στὴν ἐρημιὰ, σιὰ κρῦο, μὲ τὰ πρόβατα, ἕνας δοῦλος περιφρονημένος, δίχως νὰ γνωρίσει γονεῖς, κανένα... Νὰ φυλάει τὰ πρόβατα τοῦ ἀφεντικοῦ του, νὰ τὰ βόσκει γιὰ νὰ κερδίζει μότο τὸ φαγί του καὶ τὸν καπνὸ του; Τί διέφερε λοιπὸν ἀπὸ ἕνα ζῶο. Ὁ λησιτῆς εἶτανε λησιτῆς, ἐσκοτίωσε, ἐγάστρωσε μιὰ κόρη καὶ τὴν ἐγκατέλειπε, μὰ αὐτὸς ποίανον ἔφταιξε, γιὰ νὰ ζεῖ στὴν ἐξορία; Μὰ καὶ πὸς αὐτὴ ἡ ζωὴ θ' ἄλλαξε; Εἶτανε εὐκολο νὰ γυρίσει στὴν πολιτεία; Νὰ κάνει τί; Μήπως ἤ-

ξερε καμμιά τέχνη; Ἀπὸ μικρὸ παιδί ἔμαθε νὰ βόσκει τοῦ ἀφεντικοῦ του τὰ πρόβατα...

Ἦθελε νὰ φύγει ἀπ' τοῦ βουνοῦ τὴν ἐρημιὰ, νὰ πλησιάσει τοὺς ἀνθρώπους κοντὰ σις ἀνθρώπινες χαρές, νὰ νοιώσει κι' αὐτὸς πὸς ζεῖ ἀνθρώπινά. Νὰ γυρίσει σιὰ χωριό, ὄχι πιά ἕνας παλιοτοσπάνης μὲ ῥάκη πάφτωχος. Νὰ μπορεῖ νὰ μπῆ σιτὸν καφενέ, νὰ κάτσει μὲ τοὺς κιηματιῆς συχωριατοὺς του, νὰ μιλήσει μαζί τους σὰν ἴσος πρὸς ἴσους. Κι' ἂν θὰ μπῆ σιτὸ ἀφεντικοῦ του τὸ σπῆτι, νὰ μὴ κάτσει στὴν ἀλλή, νὰ φάει στὴν ἀλλή, νὰ κοιμηθεῖ σὰν τὸ σκυλί τους σιὰ ὑπόσιεγο πὸν βάζουνε τὰ ξύλα καὶ τὴν κατοίκα τους, καὶ τίς κότιες του, ὑστερὰ νὰ σηκωθεῖ μὴ νῶρα, σχεδὸν νησικός. νὰ πάει σιτὴ δουλειά, νὰ πάρει ἀπ' τὸ μαντρί τὰ πρόβατα, νὰ τὰ πάει κατὰ τὸ βουνό, νὰ τὰ βοσκήσει ἢ νὰ πάει σιὰ χιτήματα, νὰ κόψει σταφύλια, σῦκα, νὰ τοὺς τὰ φέρει νὰ φάνε, νὰ σκάψει μὲ τὴν ἀξίνα τὰ χιτήματα γιὰ νὰ πάρει καρπὸ περισσότερο τ' ἀφεντικό, νὰ βοηθήσει νὰ στρωθεῖ σι' ἀλώνια ἢ σταφίδα τὸ καλοκαίρι, νὰ πατήσει τὰ σταφύλια νὰ βγεῖ τὸ κρασί, νὰ γεμίσει τὰ βαρέλια του τ' ἀφεντικό, ὄλα γιὰ τὸ ἀφεντικό κι' αὐτὸς νὰ γυρίζει, χεμῶνας καιρός, τὰ βουνά μὲ τὰ βότσαλα, τοὺς θάμνους καὶ τ' ἀγκάδια μὲ παπούτσια σχισμένα, καὶ τὰ δάχτυλα δῶο.

Ὁ Ἰάκωβος θυμήθηκε χωρὶς νὰ θέλει τὴν παλιὰ ἱστορία, καθὼς ρουφοῦσε τὸν καφέ του καὶ φουμάριζε μὲ ὄρεξη. Τῆς εἶπε: «Πήγαινε τώρα σιτὸς γονιούς σου καὶ πές τους, πὸς μού τὸ πληρώσανε ἀκριβὰ τὸ χρέος τους!». Κ' ἐκεῖνη κλαμένη, συντριμμένη, μὲ τίς παλάμεις κρύβοντας τὸ πρόσωπό της, γύριζε σιὰ χωριὸ της ἄτιμη, ὕστερ' ἀπὸ ἕνα μῆγα... Τὴ δεχτήκανε οἱ γονεῖς της χαρούμενοι. Μὰ σὰν ἀκούσανε τὴ διήγηση τῶν παθῶν της, τὴν ἐκδίκηση, ὦ! πὸς θὰ κάτανε... Κ' ὕστερα... ὕστερα, σὰν θὰ βλέπανε νὰ φουσκῶνε ἡ κοιλία τοῦ κοριτιοῦ τους; Τί νὰ κάτανε;... Τὸ παιδί θὰ γεννηθότανε μιὰ μέρα ὅπως ἔμαθε, πὸς γεννήθηκες ἀγρόσι. Τί νὰ κάτανε;... Νὰ τὸ σκοτώσουνε;... Νὰ πᾶνε φυλακὴ γιὰ φόνο;... Ἐμαθε πὸν τὸ κριτήσανε. Κ' ὕστερα;... Τίποτα δὲν ἔμαθε γιὰ πολὺ κριτό... Ἐγύρισε σὲ μακρυνὸς ἄλλους τόπους. Δὲν ἔμαθε τίποτα. Μὰ μποροῦσε νὰ μάθει;... Εἶχε πιά πάρει τοῦ χωριοῦ του τὰ γειτονικά βουνά ὕστερα ἀπὸ δέκα πέντε χρόνια περιπλάνηση. Ἄν ρωτοῦσε τὸν ἕνα, τὸν ἄλλον, τί γινότανε αὐτὸ τὸ παιδί, βέβαια θὰ τοῦ λέγανε. Δὲν ἄφισε λοιπὸν τὴν περιεργεία του νὰ διαλυθεῖ. Ρώτησε περαιοτικὸς χωρικοὺς. Καὶ τοῦ εἶπανε, πὸς ἡ μάνα του ἔχει ἀπὸ καιρὸ πεθάνει, μὰ τὸ παιδί πὸς ζεῖ, χωρὶς νὰ ξέρει ἴσως τὸ ἱστορικὸ του. Ἐνα γεροντάκο χωρικό ρώτησε.

«Μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ δεῖ ἀνθρώπῃ μου;...». «Ἐὐκολα. Νά, ἐκεῖ ψηλά, σ' αὐτὴ τὴν πλαγιὰ προχωρώντας θὰ συναντήσεις μιὰ καλυβούλα μ' ἕνα μαντρί. Ἐκεῖ

μέσα θὰ βροῖς ἕνα τοσπανόπουλο, τὸ λένε Ἀναστάση! Αὐτὸ εἶνε!...

Ἐτσι γνωρίστηκε μὲ δαῦτο, καὶ στὴν καλυβούλα μῆνες εἶχε, πὸν περνοῦσε, ἀγαπώντας τὸ παιδί, μὰ μὲ προσοχή, τίποτα νὰ μὴ τοῦ φανερώσει ἀπὸ τὸ ἔγκλημα του!...

Ὁ μικρὸς ἤξερε, πὸς ἕναν φυγόδικο κρύφτει, προστατεύει.

Ἄλλο τίποτα πὸν νὰ μάθει;...

Ὁξω ὁ ἀγέρας εἶχε ἀγγιέψει καὶ δαιμονικὰ σφύραγε μὲς ἀπ' τὰ πεῦκα...

— Τί διαβολόκαιρος ἀπόψε.. — μουρμούρισε ὁ Ἰάκωβος.

— Ναί, ὑπάρχει φόβος μὴ μᾶς ρίξει τὴ σκεπή.

— Ἄλλοίμονο μὲ τέτοιο κρῦο νὰ μείνουμε ἄστεγοι!.. Ὡστε λοιπὸν τὸ ἀπόσπασμα...

— Δὲ σοῦ εἶπα;... Φύγατε πέρα...

— Κ' εἶτανε πολλοί;.

— Καμμιά δεκαριά.

Ἦσύχασε. Σὲ λίγο ἔροξε κάτω σιὰ στρωμά τὸ πάπλωμα.

— Εἶνε ὦρα, Ἀναστάση, νὰ πλαγιάσουμε.

Ὁξω τοὺς ρανούριζε καθὼς τραγουδοῦσε σφυριχτὰ ὁ δυνατὸς ἀγέρας τοῦ βουνοῦ.

Τὸ κρῦο εἶτανε διαπεραστικό. Πρὸς τὰ πεῦκα ὁ ἀγέρας ὑπόκωφα μουρμούριζε, σὰν στόματα γυναικῶν μαζωμένων ἀπ' τὰ χωριά γιὰ νὰ κλάψουνε, νὰ μοιρολογήσουνε τοὺς χαμένους συγγενεῖς τους, ἐκεῖ μέσα σιτῶν πεύκων τὸ πράσινο πλήθος, πὸν μεγάλη ἔχταση σκεπάζουσε πάνω ὡς τοῦ βουνοῦ τίς κορυφές.

Ὁ Ἰάκωβος βαρεῖα κοιμότανε.

Δὲν εἶχε ἀκόμα κλείσει μάτι. Κοιτοῦσε τὸ πρόσωπο τοῦ λησιτῆ. Εἶτανε αὐτὸς πὸν σιτὸν ἰάτρο ἔστειλε τρεῖς ἀδιοφάδες. Τὸ καντηλιέρι φώταγε χλωμὰ τὴ μορφή του, μαζί μὲ τίς λιποθυμισμένες ὑστεργές λάμπες τῆς φωτιᾶς σιτὸ τζάκι. Ὁχι δὲν εἶτανε γλυκεῖα ἡ μορφή του ἀπόψε.

Μιὰ κόρη πὸν βιάστηκε νὰ χάσει τὴν παρθενιά της. Τοῦ φάναζε βοήθεια, τὸν ἰκέτευε, θρηνοῦσε, νὰ μαλακώσει τὴν ὀργή του, νὰ κόψει τὸ δίχτυ τοῦ σατανᾶ πὸν τὸ μυαλό του ἐπλεξε σὲ βάρος τῆς τιμῆς της. Μὰ τίποτα, δὲν εἶχε καρδιά, δὲν εἶχε μάτια νὰ δεῖ, αὐτὴ ν' ἀκούσει, σὰ νὰ εἶτανε πέτρινος ἄνθρωπος, ὁ ἴδιος ὁ Σατανᾶς. Ἐσκυψε νὰ φιλήσει τὰ πόδια του γιὰ νὰ τὴν εὐσπλαγχιθεῖ, μὰ τίποτα ὁ λησιτῆς, ἐπέμενε νὰ ἐκτελέσει τὸ ἔγκλημα του σιὰ παρθενικό της σῶμα.

Καὶ τὴν ἔστειλε πίσω σιὰ χωριὸ της ντροπισμένη, γαστρομένη.

Καὶ τὸ παιδί;... Ἀ! αὐτὸ τὸ ἄμοιρο πλάσμα τί γινότανε; Ζοῦσε ἄραγε; Θὰ ἤξερε, τὸ πὸς γεννήθηκε σιτὸν κόσμον;... Πὸς εἶναι ἔργο τῆς βίας;... Πὸς ῥεῖ ἐνός λησιτῆ αἰμορροῦ αἷμα σις φλέβες του;... Ἀ! τὸ δύστηνο, τί ἔφταιγε αὐτὸ νὰ γεννηθεῖ ἀπ' τὴν πρώτη μέρα βασαν-

μένον; Γιατί;.. Νὰ γεννηθεῖ μὲ τὴν ἀμαρτία τοῦ ἄλλου ζωογραφισμένη σιτὸ μέτωπό του;...

Πρὸ πέρα εἶδε τὸ μαχαίρι τοῦ λησιτῆ. Ἐνα μαχαίρι μακρὸν, μυτερό, πὸν γιάλιζε σιτὸ χλωμὸ φῶς τοῦ καλυβιοῦ, σὰ νὰ ἐπαιξε ἐρωτικὰ τὸ φῶς; ἀπ' τὸ τζάκι μὲ δαῦτο.

Ἴσως, ἴσως, ἦρθε σιτὸ τοῦ, νὰ εἶνε τὸ ἴδιο τὸ μαχαίρι, τὸ ματωμένο...

Πέταξε τοῦ ὕπνου τὰ ροῦχα πλάγια, σηκώθηκε, τὸν κοιτάζε καλά, κοιμότανε. Ἐσκυψε σιγὰ πῆρε τὸ μαχαίρι, τὸ ἔσφιξε σιτὸ δεξιὸν χέρι. Ἐνα βλέμμα μὲ ἀστραπή τυλιγμένο ὀλόγυρᾶ του ἔροξε. Φύσηξε ἀπ' τὰ ρουθούνια. Ἡ μορφή του ποτὲ τόσο πολὺ δὲν ἀγριέφει. Οἱ τρίχες του σηκωθήκανε. Τὰ μάτια του τετραωθήκανε. Τὰ δόντια του φανήκανε σιτὴ σειρά...

Ὁ ἀγέρας μὲ περισσότερη κλάψα τραγουδοῦσε ὄξω, πρὸς τῶν πεύκων τὸ πλήθος, ἐκεῖ...

Κ' ἔπειτα τὸ ποσό δὲν εἶτανε μικρὸ πὸν θὰ ἔπαιρνε. Γονάτισε ἀπάνω στὴν κοιλία του ξαφνικά, μὲ ὀρμὴ τρελλῆ κι' ἄρχισε νὰ χῶνει τὸ μαχαίρι πολλές φορὲς σιτὸ σῶμα τοῦ λησιτῆ μαριακά.

Πέταξε μὲς τὴ φωτιά, σιτὸ τζάκι τὸ μαχαίρι... Ἄνοιξε τὴν πόρτα. Πῆρε ἄνασα. Ἐφυγε... Μὲς τὸ σκοτάδι μὲ δρόμο ἔφευγε σὰν ζαρκάδι...

Τὰ ξεμειρώματα σιτὸ χωριὸ ἀνήγγειλε σὲ ὄλους πὸς ἐσκοτίωσε τὸν λησιτῆ Ἰάκωβο Ζουναρᾶ τὸν ἐπικηρογμένο!..

Μ' ἀκόμα, ἀκόμα.. δὲν εἶχε μάθει πὸς αὐτὸς ὁ λησιτῆς, ὁ Ζουναρᾶς, εἶτανε... ὁ ἴδιος ὁ πατέρας του!, κ' ἡ μάνα του, ἡ Φῶτο Καροῦλα, ἐκείνη πὸν ἔκλεψε, κ' ἐβίασε, γιὰ νὰ τὴν στείλει σιτὸς γονεῖς της, ἀπὸ ἐκδίκηση, γαστρομένη.. ὁ λησιτῆς!..

Κ. Α. ΦΩΤΑΚΗΣ



ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΕΩΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΛΠ. ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ“ ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 304 (Πάροδος) ΑΘΗΝΑΙ ΤΑΧΥΤΗΣ ΕΙΣ ΠΑΣΑΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΝ

ΔΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΕΣΤΟΝ

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΕΞΗ ΠΡΑΞΕΙΣ

[Μετάφρασις ΕΥΓ. Γ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ].

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΙΣ

ΣΚΗΝΗ I

ΧΩΡΙΚΟΣ (δωρώνει κυτιάζει τὸν οὐρανόν). Νὰ καὶ τὸ μεσημέρι· καιρὸς νὰ ξεζεύσω καὶ ξεκουρασθῶ. (Στ' ἄλογο). Κουράστηκες, ἀλογάκι μου. Νά, θὰ γυρίσω ἀπὸ κεῖ, θὰ περάσω νὰ ἐκείνο τὸ τελευταῖο κομμάτι γῆς καὶ θὰ τρώω. Καλά, πού τὸ συλλογίστηκα νὰ πάρω μαζὺ μου μιὰ μεγάλη φέτα ψωμοῦ. Δὲν θὰ πάω σπῆτι. Θὰ τρώω κοντὰ στὴ βρύσι, μετὰ θὰ κοιμοῦμαι λιγάκι, κέντῃ μεταξὺ, τὸ ἀλογάκι μου θὰ βόσκειται καὶ τρώει χορταράκια. Κι' ὕστερα μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ξανά στὴ δουλειά. Θὰ τελειώσω γλήγωρα τὸ ὄργωμα, ἂν θέλῃ ὁ Θεός.

ΣΚΗΝΗ II

Τρέχει ἕνα διαβολάκι πρὸς τὸν θάμνο.

ΔΙΑΒ. Ἄκουσ ἐκεῖ, τὸν ἀγαθό! Ὅλο ἀναφέρει τὸ Θεό. Ἄλλὰ ἐγὼ θὰ τὸν κάνω νὰ θυμηθῇ καὶ τὸν διάβολο. Θὰ τοῦ κλέψω τὸ ψωμί του. Τώρα πού θὰ τρώῃ, θὰ τὸ γυρέψῃ, δὲν θὰ τὸ βρῇ, θὰ βλαστημᾷ καὶ θὰ μαναφέρῃ. (Παίρνει τὸ ψωμί, πάει κάθετα πίσω ἀπὸ ἕνα θάμνο, ἀπ' ὅπου παρατηρᾷ τὴν ἀκτὴν ὁ χωρικός).

ΧΩΡ. (ἐνῶ ἀφίνει τὰ ἡνία) Δόξα σοι ὁ Θεός! (Ξεζεύγει τὸ ἄλογο, τὸ ἀφίνει ἐλεύθερο καὶ πάει στὸν καφτᾷ του).

Ἔχω μιὰ πείνα!! Μιὰ μεγάλη φέτα μουκοφέ ἢ γυναικα μου καὶ κῦττα πῶς θὰ τὰ φάω ἔλη. (Πλησιάζει στὸν καφτᾷ του). Δὲν ὑπάρχει! Ὡς φαίνεται τὸ σκέπασα μὲ τὸ καφτᾷ μου. (Σηκώνει τὸν καφτᾷ του). Κ' ἐξῶ δὲν εἶνε. Τί νάγινε; (τινάζει τὸν καφτᾷ του).

ΔΙΑΒ. (Ἀπ' τὸ θάμνο). Γύρεψε, ἔσο θέλεις γύρεψε, δὲν θὰ τὸ βρῇς. Νά το. Τῶχω γ' ἄ! (κάθεται ἀπάνω στὸ ψωμί).

ΧΩΡ. (τινάζει ἀκόμη τὸ καφτᾷ του). Θυζῶμα, θαῦμα! Δὲν εἶταν κανεὶς ἐδῶ, ἀλλὰ χάθηκε! Ἄν τῶφαγαν τὰ πουλιά, θάμνισκαν ψίχουλα. Κι' οὔτε φαίνονται πουθενὰ ψίχουλα! Δὲν ἦταν κανεὶς, ἀλλὰ κάποιος τὸ πῆρε.

ΔΙΑΒ. (σηκώνεται, παρατηρᾷ). Τώρα θὰ μαναφέρῃ.

ΧΩΡ. Ὡς φαίνεται, ἔτσι ἦταν γραφτό. Δὲν θίποθά-νω, ἂν δὲν φάγω καὶ μιὰ μέρα. Ἄφοῦ κάποιος τὸ πῆρε, δὲν πειράζει ἄς τὸ τρώει, στὴν ὑγεία μου!

ΔΙΑΒ. (φτύει). Ἄχ! καττραμένε χωρικό! Ἄντι, ὅπως ἔπρεπε, νὰ βλαστημᾷ, λέει: στὴν ὑγεία του! Δὲν μπορεῖς νὰ τὸν κάνῃς τίποτα.

(Ὁ χωρικός κάνει τὸ σταυρό του, ξαπλώνεται, χασιμάται καὶ κοιμάται).

ΔΙΑΒ. (βγαίνει ἀπ' τὸ θάμνο). Νὰ τὰ μας καὶ νὰ συζητᾷ: μὲ τὸν ἀρχηγό μας. Ἐκεῖνος ὄλο λέει: ὀλίγους χωρικούς μου φέρεις στὸν ἄδη. Κῦτταξε, πόσους ἔμπορους, εὐγενεῖς καὶ ἄλλους μου φέρουν οἱ συνάδελφοί σου κάθε μέρα κι' ἐσὺ πολὺ ὀλίγους χωρικούς. Πῶς νὰ τὸν πείσης. Δὲν μπορεῖς καθόλου νὰ τοὺς ἐλκύσης. Τὸ τελευταῖο του ψωμί ἔκλεψα—ἄλλο τί καλύτερον—καὶ νὰ μὴ βλαστήμησε. Δὲν ξέρω τί νὰ κάμω. Πάγω νὰ δώσω τὴν ἔκθεσί μου (φεύγει).

Δύλαία.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΑΞΙΣ

Α Δ Η Σ

Στὸ κυριώτερο καὶ ἐπισημότερο μέρος κάθετα ὁ ἀρχηγὸς τῶν διαβόλων. Ὁ γραμματεὺς τῶν κάθετα κάτω, σὶδ τραπέζι μὲ τὰ πρὸς γραφὴν χρειώδη. Στὰ πλάγια, στέκονται ἔνοπλοι φύλακες. Δεξιὰ—5 διαβολάκια μὲ διάφορες στολές· ἀριστερὰ κοντὰ στὶς πόρτες—πορτιέρης. Ὁ διάβολος τῶν λιμοκοντόρων, καλοφορεμένος στέκεται ἀντίκρου στὸν ἀρχηγό).

ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΤΩΝ ΛΙΜΟΚΟΝΤΟΡΩΝ Ὅλο μου τὸ «κυνῆγι» αὐτὰ τὰ τρία χρόνια εἶνε 220.005 ἄνθρωποι. Εἶνε ὄλοι τώρα, στὴν ἐξουσία μου.

ΑΡΧΗΓΟΣ. Καλά, εὐχαριστῶ. Πέρασε.

(Ὁ διάβολος περᾷ δεξιὰ).

ΑΡΧ. (στὸν γραμματέα). Κουράστηκα. Ἔμειν' ἀκόμη πολὺ δουλειά. Ποιοὶ μᾶς ἔδωκαν ἀπολογισμό, καὶ ποιοὶ ἔμειναν νὰ μᾶς δώσουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ (μετρᾷ μὲ τὰ δάκτυλά του καὶ δεικνύει τοὺς διαβόλους, πού στέκονται δεξιὰ ὁ κάθε διάβολος ἅμα ἀκούει τὸνομά του υποκλίνεται). Ἄπὸ τὸν δι-

ἀβολο τῶν εὐγενῶν, πήραμε ἀπολογισμό. Ἔχει στὴν ἐξουσία του 836 ἀνθρώπους. Ἀπ' τὸν διάβολο τῶν ἐμπόρων πήραμε,—9.643. Ἀπ' τὸν δικαστικὸν διάβολο πήραμε,—3.423. Μόλις τώρα ἀπ' τὸν διάβολο τῶν γυναικῶν,—γυναίκες 186.315, κορίτσια 17.438. Ἔμειναν νὰ δώσουν ἀπολογισμό, μόνο δύο: ὁ τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν χωρικών. Ὅλοι ἀπὸ τοὺς διαβόλους πού ἀριθμησα εἶναι 312.655 ἄνθρωποι.

ΑΡΧ. Πρέπει σήμερα νὰ τελειώσω με' (στὸν πορτιέρη) Φώναξε τὸν ἕνα.

(Εἰσέρχεται ὁ ὑπαλληλικὸς διάβολος, υποκλίνεται στὸν ἀρχηγό).

ΑΡΧ. Πῶς πάνε, οἱ δουλιές σου;

Ο ΥΠ. ΔΙΑΒ. (Ὅλο γελᾷ, τρίβει τὰ χέρια του). Οἱ δουλιές μου εἶνε σάν τὸ ἄσπρο χιόνι. Ἔχει φέτο τέτοιο κυνήγι, πού δὲν θυμοῦμαι νὰ ἦταν ἀπ' τὴν κτίσι τοῦ κόσμου.

ΑΡΧ. Μήπως πῆρες πολλούς;

Ο ΥΠ. ΔΙΑΒ. Δὲν εἶναι γιὰ τὸν ἀριθμό. Ἀριθμητικῶς ἂν καὶ εἶνε ὀλίγοι, τὸ ὄλο 1.350 ἄνθρωποι, ἀλλὰ εἶνε πολὺ καλὰ παιδιὰ. Τέτοια καλὰ παιδιὰ, πού οἱ ἴδιοι σασιτίζουν περισσότερο τοὺς ἀνθρώπους, παρὰ οἱ διαβόλοι. Τοὺς ἔμαθα νέα μὸδα!

ΑΡΧ. Τί λογιῆς, μὸδα;

Ο ΥΠ. ΔΙΑΒ. Νὰ τί λογιῆς: πρὶν ἦσαν ὑπάλληλοι μὲ τοὺς δικαστὰς καὶ ἀπατοῦσαν τοὺς ἀνθρώπους. Τώρα τοὺς ἔμαθα νὰ εἶνε ὁ καθένας χωριστᾷ. Καὶ ὅποιος τοὺς πληρώσει περισσότερο χρήματα νὰ προσπαθοῦν γιὰ 'κεῖνον: κι' ἔτσι προσπαθοῦνε, ὥστε νὰ βγάλουνε δουλειὰ κ' ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει. Κἔτσι σασιτίζουν περισσότερο τοὺς ἄνθρωπους.

ΑΡΧ. Ὁ δὴ Πέρασε.

(Ὁ ὑπαλληλικὸς διάβολος περᾷ δεξιὰ).

ΑΡΧ. (σὶδ πορτιέρη). Ἄφησε νὰ μῆ ὁ τελευταῖος. (Εἰσέρχεται ὁ διάβολος τῶν χωρικῶν μὲ τὴ φέτα τοῦ ψωμοῦ τοῦ χωρικοῦ κι' ἀφοῦ υποκλίνεται, γοιαιτίζει).

Δ. Τ. ΧΩΡ. Δὲν μπορῶ πιά νὰ ζῶ. Βάλε με σὲ ἄλλο μέρος.

ΑΡΧ. Ποῦ νὰ σὲ βάλω, τί λές; Σήκω καὶ μίλα νὰ σὲ καταλάβω. Δῶσε ἀπολογισμό· μήπως πῆρες πολλούς στὴν ἐξουσία σου αὐτὴ τὴ βδομάδα;

Δ. Τ. ΧΩΡ. (κλαίει). Οὔτ' ἕνα!

ΑΡΧ. Τί. Οὔτ' ἕνα; Πῶς οὔτ' ἕνα; Τί ἔκαμες; Ποῦ γυρνοῦσες;

Δ. Τ. ΧΩΡ. (σιγοκλαίει). Δὲ γύριξα ὄλο τὸ διάστημα ἔσπανα τὸ κεφάλι μου, ἀλλὰ τίποτα δὲν κατῶρθονα. Νά, ἀπὸ ἕναν, μπρὸς ἀπ' τὴ μύτη του, ἔκλεψα τὸ τελευταῖο του ψωμί, κι' ἀντὶ νὰ βλαστημᾷ εἶπε «ὅποιος τὸ πῆρε, νὰ τὸ τρώῃ στὴν ὑγεία του!»!

ΑΡΧ. Τί;... Τί... φάλλεις; Ἦσύχασε λιγάκι καὶ μίλα μὲ τὴν ἡσυχία σου νὰ σὲ καταλάβω.

Δ. Τ. ΧΩΡ. Ἐνας χωρικός ὄργωνε, ἤξερα γ' ὄ, πῶς

εἶχε μαζὺ του νὰ φάῃ τὸ μεσημέρι ἕνα μόνο κομμάτι ψωμί. Τὸ λοιπὸν τοῦ ἔκλεψα. Ἐπρεπε νὰ βλαστημᾷ, ἀλλ' ἐνεῖνος εἶπε: «ὅποιος τὸ πῆρε ἄς τὸ τρώῃ, στὴν ὑγεία του». Νά, ἔφερα καὶ τὸ ψωμί. Νάτο!

ΑΡΧ. Ἄμ' οἱ ἄλλοι χωρικοί;

Δ. Τ. ΧΩΡ. Ὅλοι εἶν' ἔτετοιοι. Οὔτ' ἕνα δὲν πῆρα στὴν ἐξουσία μου.

ΑΡΧ. Πῶς, τόλμησες, σὺ, νὰ γυρᾷς σεμένα μ' ἄξια χέρια; Κι' ἀκόμη ἔφερες κι' ἕνα βρώμικο ψωμί μαζὺ σου! Νόμισες πῶς θὰ μὲ γελᾷς; Καὶ τί νομίζεις, πῶς δωρεὰ ψωμί θὰ τρῶς δῶ κάτω, στὸν ἄδη. Οἱ ἄλλοι κεντᾷζουνε, προσπαθοῦνε. Νά, ἐκείνοι, (δεικνύει τοὺς διαβόλους) ποῖς 10.000, ποῖς 20.000, ποῖς—νά, ἐκείνος—200.000 ἔφερε. Κ' ἐσὺ ἤλθες μ' ἄξια χέρια, καὶ μ' ἔφερες ἕνα κομμάτι ψωμί γιὰ δικαιολογία. Τί παραμύθια μὸς λές; Σὺ γυρᾷς, ἀντὶ νὰ δουλεύῃς. Γιὰ 'κεῖνο σου ζέφυγαν ἀπ' τὰ χέρια. Στάσου νὰ σὲ μάθω....

Δ. Τ. ΧΩΡ. Μὴ διατάξεις νὰ μὲ τιμωρήσουνε ἀλλὰ νὰ μὲ συμβουλέψουνε. Ἐκείνοι οἱ διαβόλοι ἔχουν εὐκολὴ δουλειὰ—μὲ τοὺς εὐγενεῖς, μὲ τοὺς ἐμπόρους, μὲ τίς γυναίκες. Αὐτὴ ἡ δουλειὰ εἶν' εὐκολὴ: δεῖξε στὸν εὐγενῆ ἕνα καπέλλο ἀπὸ γούνα κι' μιὰ καλὴ γούνα, ἔγινε δικός σου, τράβα τον ὅπου θέλεις. Τὸ ἴδιο καὶ στὸν ἔμπορο. Δεῖξε τον χρυσάφι, ἀνοῖξε τὴν ἀπληστία του—καὶ τράβα τον σάν πιασμένο ψάρι στὸ δῦκτι. Ἄμ' μὲ τίς γυναίκες, ἡ δουλειὰ εἶν' παρὰ πολὺ εὐκολὴ. Δεῖξε τῶν τουαλέτες καὶ γλυκίσματα καὶ κάμε τὴν ὄ,τι θέλεις. Ἀλλὰ μὲ τοὺς χωρικούς, εἶνε τυραννία. Ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ, βρίσκονται στὴ δουλειὰ, καμμιά φορὰ, κι' ὡς τὴ νύκτα, κι' ἀκόμη χωρὶς Θεοῦ δουλειὰ νὰ μὴ ἀρχίσουν, πῶς μπορεῖς νὰ τὸν πλησιάσεις; Πατέρα, βγάλε με ἀπ' τὸ τμήμα τῶν χωρικῶν, τυραννίστηκα μαζὺ τους. Σέκανα καὶ νὰ θυμώσης.

ΑΡΧ. Ψέμματα λές, ὀκνηρέ. Δὲν πρέπει νὰ ζεινῆνης στοῦς ἄλλους καὶ νὰ λές πῶς ἔχουν, εὐκολὴ δουλειὰ, ἀλλὰ νὰ παρατηρᾷς πῶς δουλεύουν. Τοὺς ἐμπόρους καὶ ρέστα τοὺς παίρνουν στὴν ἐξουσία τους, γιὰτι ξέρουν πῶς νὰ τοὺς γυρνοῦν μὲ τίς νέες πονηρίες πού βγάλουν. Νὰ ὁ ὑπαλληλικὸς ἔβγαλε νέα μὸδα. Σκέψου κι' ἐσὺ, λιγάκι, εὔρε κι' ἐσὺ κάτι. Ἐκλεψες ἕνα κομμάτι ψωμί καὶ χαίρεσαι, σάν νάκανες κάτι ἔξυπνο. Περιτριγυρίζε τους μὲ δῦκτια, καὶ σένα θὰ πιασθοῦνε. Ἄλλ' ἅμα γυρᾷς στοὺς δρόμους, παίρνουν φόρα, ὅπως οἱ δικοί σου. Βλέπεις; Τὸ κομμάτι τὸ ψωμί καθόλου δὲν τὸ λυπήθηκε. Ἄν τοὺς ἀφήσης ἡσυχούς, κι' ἀκόμη ἂν μάθουν τίς γυναίκες—τότε ἀλοίμονο—θὰ μᾶς ξεφύγουν. Κουνίσσου, σκέψου, ἔφευρε. Γίνου «διάβουλος κάλτσα» ὅπως καὶ πρέπει.

Δ. Τ. ΧΩΡ. Δὲν ξέρω, δὲ μπορῶ, τί νὰ σκεφθῶ. Ἄλλαξέ με, βάλε με ἄλλοῦ. Δὲν μπορῶ πιά.

ΑΡΧ. (μὲ θυμό). Δὲν μπορεῖς; τί νομίζεις γιὰ σέ α' γ' ὄ θὰ δουλεύω;

Δ. Τ. ΧΩΡ. Δὲν μπορῶ.

1) Ἐπανωφόρι ράσσου χωρικοῦ.

ΑΡΧ. Δέν μπορείς; Τώρα σοῦ δείχνω. Έι σείς! Φέρτε λιγαριές κι' ἀρχίστε τον. (Οἱ φύλακες πιάνουν τὸν διαβολάκο καὶ τὸν κτυποῦνε μὲ τίς λιγαριές).

Δ. Τ. ΧΩΡ. Ὁε! Ὁε! Ὁε!

ΑΡΧ. Σκέφθηκες;

Δ. Τ. ΨΩΡ. Ὁε! Ὁε! Δέν μπορῶ νὰ σκεφθῶ.

ΑΡΧ. Κτυπᾷτ' ἀκόμη. (Κτυποῦν). Σκέφθηκες, εὔρες;

Δ. Τ. ΧΩΡ. Ἡῦρα, ἠῦρα.

ΑΡΧ. Λέγε γλήγορα, τί σκέφθηκες.

Δ. Τ. ΧΩΡ. Σκέφθηκα καὶ ἠῦρα μὴ πρωτῆτυπη ἰδέα, ποῦ ἔλοι θὰ βρεθοῦνε στὰ χέρια μου. Ἄφησέ με, μόνο νὰ νοικιασθῶ σὲ χωρικό ὡς δουλευτής. Δέν στοὶ λέγω τώρα, γιατί δέν γίνεται.

ΑΡΧ. Καλά, ἀλλὰ νὰ θυμηθῆς, ὅτι, ἂν σὲ τρία χρόνια δέν ἐξουσιάζεις τόσους, ὅσο νὰ σκεπάσης τὴ φτερινή σου ζημία καὶ γιὰ τὰ τρία χρόνια ποῦ θὰ περνοῦνε, θὰ διατάξω νὰ γδάρουνε τὸ πετσί σου.

Δ. Τ. ΧΩΡ. Θὰ τὴ σκεπάσω καὶ θὰ περισσέψω κι' ἑλας σὲ τρία χρόνια. ἔλοι θᾶνε στὰ χέρια μου.

ΑΡΧ. Καλά, μετὰ τρία χρόνια, ὁ ἴδιος θαρθῶ νὰ σ' ἐπιθεωρήσω.

Δύλαία

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Σιταποθήκη. Ἀμάξι μὲ σιτάρι.

ΣΚΗΝΗ I

Δουλευτής—διάβολος καὶ χωρικός.

Ὁ δουλευτής γεμίζει τὸ μέτρο ἀπ' τὰμάξι κι' ὁ χωρικός τὸ μεταφέρει.

ΔΟΥΛΕΥΤΗΣ. Ἐδδομο.

ΧΩΡΙΚΟΣ. Πόσα τέταρτα; ¹⁾

ΔΟΥΛ. (κοιτάζει στὴ πόρτα, ὅπου εἶνε τὸ σημειωτήριο). 26 τέταρτα καὶ 7 μέτρα.

ΧΩΡ. Δέν θὰ χωρέσῃ ἔλο τὸ σιτάρι, εἶνε πλέον γεμῆτη ἢ ἀποθήκη.

ΔΟΥΛ. Ἄμα χύνει, ἴσιαξε το καλά, γιὰ νὰ πάρῃ λίγο μέρος.

ΧΩΡ. Πάλι τὸ μέρος εἶνε μικρό.

(Φεύγει παίρνοντας τὸ μέτρο).

ΣΚΗΝΗ II

ΔΟΥΛ. (μόνος, βγάλε τὸ καπέλλο του, φαίνονται τὰ κέρατά του). Τώρα, δὲ θὰ γυρίσῃ γλήγορα καὶ θάχω καιρό, νὰ διορθώσω λίγο τὰ κέρατά μου. (Τὰ κέρατά του διορθώνονται). Λιγάκι νὰ λευτερωθῶ ἀπ' τὰ παπούτσια μου, γιατί ἔλο τὸ διάστημα ἡμουνα μὲ τὸν ἀφέντη μου καὶ δέν μποροῦσα κοντά του νὰ τὰ βγάλω. (Κάθεται σὸ

κατῶφλι τῆς σιταποθήκης, βγάξει τὰ πόδια του ἀπ' τίς μπότες του. Φαίνονται τὰ μεγάλα νύχια του).

Νὰ κι' ὁ τρίτος χρόνος: πλησιάζει ὁ καιρὸς τοῦ ἀπολογισμοῦ. Δέν ἔχομε μέρος νὰ βάλωμε τὸ σιτάρι. Ἐμεινε μόνο, νὰ τὸν μάθω τὴν τελευταία δουλειά. Καὶ τότε ἔλα κῦρ ἀρχηγὲ νὰ βλέπῃς. Θὰ ὑπάρχει κάτι, γιὰ νὰ βλέπῃς. (Πλησιάζει ἕνας γείτονας).

ΣΚΗΝΗ III

(Ὁ διάβολος κρούει τὰ κέρατά του).

ΓΕΙΤΟΝΑΣ. Γιὰ σου.

ΔΟΥΛ. Γιὰ σου.

ΓΕΙΤ. Ποῦναι ὁ ἀφέντης σου;

Δ. Πῆγε νὰ ἐξισώσῃ τὸ σιτάρι, γιὰ νὰ οἰκονομίσῃ λίγο μέρος, γιατί δέν χωρεῖ ἔλο τὸ σιτάρι.

ΓΕΙΤ. Τί εὐλογία ποῦ ἔχει ὁ ἀφέντης σου. Καὶ νὰ τὸ χύσῃ δέν ἔχει μέρος. Ὁλοι θαυμάζουμε, τί σιτάρι καὶ πόσο—τώρα καὶ δυὸ χρόνια, γεννιέται στοῦ ἀφεντικοῦ σου. Σᾶν κάποιος νὰ τὸν συμβουλεύει. Τότε, ἐκεῖνη τὴν ἀνοιξί, στὴν ξηρασιά, ἔσπειρε κοντὰ στὰ τέλματα: οἱ συγχωριανοί του οὔτε μὴ χουφτα μαζέψανε, ἐνῶ ὁ ἀφέντης σου, μέρος δέν εἶχε νὰ τὸ χύσῃ. Φέτο ἦταν βροχερὸ καλοκαίρι, ἔσπειρε στὰ βουνά. Ἡ δική μας ἢ σπορὰ σάπισε, ἐνῶ σεῖς ἐκτός ποῦ εἶχατε πολὺ γέννημα, ἦταν καὶ καλὸ, ποῦ τέτοιο, δέν εἶδε τὸ χωριὸ μας ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια. (Παίρνει μὴ χουφτα σιτάρι, τὸ τρίβει στὰ χέσια του κι' ὕστερα τὸ δοκιμάζει μὲ τὰ δόντια του).

ΣΚΗΝΗ IV

ΧΩΡ. (εἰσέρχεται μὲ ἄδειο μέτρο). Γιὰ, σου, κουμπάρε

ΓΕΙΤ. Γιὰ σου. Νά, κουμπάρε μου, φλυαρῶ μὲ τὸν δουλευτή σου, πῶς ἐμάντευσε, ποῦ νὰ σπείρῃς. Ὁλος ὁ λαὸς σὲ ζηλεύει. Σιτάρι, ποῦ ἐμάζεψες! Ὁλόκληρα δέκα χρόνια δέν μπορείς νὰ τὸ τρῶς.

ΧΩΡ. (δεικνύει τὸν δουλευτή). Ἡ τύχη του ἦταν. Τὸν ἔστειλα νὰ ὀργώσῃ, κι' ἐκεῖνος πῆγε κι' ὀργωσε στὰ τέλματα. Ἐγὼ τὸν βλαστήμησα. Ἐκεῖνος μὲ κατάφερε, κι' ἔτσι ἐσπείραμε. Σπείραμε καὶ βγήκε γιὰ καλὸ. Νὰ καὶ φέτο μάντευσε κι' ἐσπείραμε στὰ βουνά.

ΓΕΙΤ. Σᾶν νὰ ξέρῃ τί χρονιά θὰ κάνῃ. Ἄρκετὸ σιτάρι, μάζεψες. (Σιωπὴ) Ἦλθα νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μὲ δανείσῃς ἕνα ὄγδοο ¹⁾ κριθάρι, τὸ καλοκαίρι στοὶ ἐπιστρέψω.

ΧΩΡ. Μετὰ χαρᾶς μου πάρε.

ΔΟΥΛ. (οκουντᾷ σιγὰ τὸν χωρικό). Μὴ τοῦ δώσης.

ΧΩΡ. (στοῦ δοῦλο). Ἄφησέ με ἤσυχο (στοῦ γείτονα).

Πάρε.

ΓΕΙΤ. Εὐχαριστῶ, τρέχω γιὰ σακκί! (φεύγει).

1) Ψάθα ἑλληνιστί, μέτρο σιταριοῦ.

1. Ὁγδοο εἶνε μισὴ ψάθα (τέταρτο).

ΣΚΗΝΗ V

ΔΟΥΛ. (ἰδίᾳ). Δέν μόρεσα νὰ τὸν κάνω νὰ λησμονῶ τὴν παλαιά του συννήθεια—ἔλο δανείζει. Δέν μακούει σ' ἔλα τὰ ζητήματα. Μετὰ κάμποσο καιρὸ θὰ τὸν κάνω νὰ μακούσῃ.

ΧΩΡ. (κάθεται σὸ κατῶφλι τῆς σιταποθήκης). Γιατί νὰ μὴ δανείσωμε, σὲ καλὸ ἄνθρωπο;

ΔΟΥΛ. Νὰ δανείσῃς εἶν' εὐκολο, νὰ τὸ πάρῃς πίσω δύσκολο. Τὸ νὰ δανείσῃς εἶνε ὅπως λέν' οἱ γέροντες—σᾶν, νᾶφήσῃς νὰ κατακυλᾷ ἀπ' τὸ βουνὸ μὴ πέτρα, ἀλλὰ νὰ μαζέψῃς τὰ χρέη σου, σᾶν τὴ ἀναιδάσῃς στοῦ βουνό.

ΧΩΡ. Δέν πειράζει, ἔχομ' ἄρκετὸ σιτάρι.

ΔΟΥΛ. Ἐ! καὶ τί ποῦ εἶνε ἄρκετό;

ΧΩΡ. Ὁχι μόνο μᾶς φθάνει ὡς τὴ νέα εσοδεία, ἀλλὰ κι' ἄλλα δυὸ χρόνια ἀκόμα. Τί νὰ τὸ κάμῃς;

ΔΟΥΛ. Τί θὰ τὸ κάνῃς; Ἄπ' τὸ σιτάρι αὐτὸ θὰ σοῦ κάνω, τέτοιο καλὸ, μὲ τὸ ὁποῖο θὰ χαίρῃσαι σ' ἔλη σου τὴ ζωή.

ΧΩΡ. Σᾶν τί θὰ κάνῃς;

ΔΟΥΛ. Πιστό. Τέτοιο πιστό, ποῦ ἂν δέν ἔχεις δύναμι, θὰ φέρῃς ἂν πεινάς—θὰ χορτάσῃς ἂν ἔχεις ἀϋπνία, θὰ κοιμᾶσαι ἀμέσως, ἂν στεναχωριέσαι, θᾶλῃς στοῦ κέφι, ἂν εἶσαι δειλός, θὰ φέρῃς θάρρος. Νὰ τί πιστό θὰ κάνω.

ΧΩΡ. Ἀλήθεια;

ΔΟΥΛ. Τὸ ἴδιο πάλι! Δέν πιστεύεις, ἄμα σοῦπα νὰ σπείρῃς, πρῶτα στὰ τέλματα, κι' ὕστερα στὰ βουνά. Τώρα, τὸ κατάλαβες. Ἐτσι, καὶ μὲ τὸ πιστό. Ὑστερα θὰ τὸ καταλάβῃς.

ΧΩΡ. Ἀπὸ τί θὰ τὸ κάνῃς;

ΔΟΥΛ. Ἀπ' αὐτό, τὸ ἴδιο, τὸ σιτάρι.

ΧΩΡ. Καὶ δέν θᾶνε ἁμαρτία;

ΔΟΥΛ. Νά τα μας! Τί ἁμαρτία καλέ; Ὅλα τὰ καλά τὰ πράγματα, εἶναι γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου.

ΧΩΡ. Δέν μοῦ λές, ποῦ ἐσύ, Ποτάπ, πῆρες τέτοιο μεγάλο μυαλό; Σὲ κυττάζω, δέν φαίνεσαι σοφὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ δουλευτής. Δυὸ χρόνια ποῦ μὲ δουλεύεις, σὲ παρατηρῶ. Ὅλα τὰ ξέρεις. Δέν μοῦ λές ἐπὶ τέλους, ποῦ τᾶμαθες αὐτά;

ΔΟΥΛ. Ἦμουνα παντοῦ.

ΧΩΡ. Ὅστε καὶ δύναμις ἀπὸ κείνο ποῦ θὰ κάνῃς, ἀπ' τὸ πιστό, θὰ μούρθῃ;

ΔΟΥΛ. Θὰ τὸ βλέπῃς—ἔλα τὰ καλά, γίνονται ἀπὸ κείνο.

ΧΩΡ. Καλά, ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ κάνῃς;

ΔΟΥΛ. Δέν εἶνε δύσκολο, ἄμα τὸ ξέρεις. Μόνο χρειάζομαι ἕνα καζάνι καὶ δυὸ μικρὲς χύτρες.

ΧΩΡ. Καὶ θᾶνε εὐχάριστο στὴ γεῦσι;

ΔΟΥΛ. Γλυκὺ σᾶν τὸ μέλι. Μιὰ φορὰ νὰ νὰ τὸ δοκιμάσῃς, δέν θᾶτάποχωριστῆς ὀλόκληρο αἰῶνα.

ΧΩΡ. Τρέχω στὸν κουμπάρο μου! Εἶχε νομίζω ἕνα καιρὸ ἕνα καζάνι. Δέν εἶν' ἄσχημο νὰ δοκιμάσωμε.

Δύλαία

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ σαράϊ ¹⁾, στὴ μέση ἀπάνω σὲ φωτιὰ ἕνα καζάνι, μαυρισμένο ἀπ' τὸ καπνὸ, μὲ δυὸ μικρὲς χύτρες μὲ σωλῆνα.

ΣΚΗΝΗ I

Ὁ χωρικός κι' ὁ δουλευτής.

ΔΟΥΛ. (βασιὰ ἕνα ποιῆρι κάτω ἀπ' τὸ σωλῆνα, πίνει κρασί). Εἶν' ἔτοιμο.

ΧΩΡ. (κάθεται σὲνα σκαμνάκι, παρατηρᾷ τί κάμει ὁ δουλευτής). Μωρὲ τί εἶν' αὐτό; Ἐτρεξε νερὸ ἀπ' τὸ ζυμᾶρι. Γιατί πρῶτα ἀφίνεις νὰ τρέχῃ τὸ νερὸ;

ΔΟΥΛ. Δέν εἶναι νερό, εἶναι τὸ πιστό.

ΧΩΡ. Γιατί εἶναι ἄσπρο; Νέμιζα, πῶς θᾶνε κόκκινο ἢ σᾶν τὸ ζῦθο. Αὐτὸ εἶνε σωστὸ νερό.

ΔΟΥΛ. Μύριζο λιγάκι καὶ θὰ δῆς.

ΧΩΡ. (Μυρίζει) Μπᾶ! Τί μυρίζει; Γιᾶς τὸ δοκιμάσω, πῶς θᾶνε στὴ γεῦσι. (*Αρπάζει τὸ ποιῆρι ἀπ' τὸ χέρι τοῦ δουλευτή).

ΔΟΥΛ. Θὰ τὸ χύσῃς, στάσου. (Πίνει ἀπ' τὸ σωλῆνα, δοκιμάζει μὲ τὴ γλῶσσα του). Τώρα μπορείς νὰ πιῆς, γιατί ἔγινε. Νά, πιές.

ΧΩΡ. (Πίνει λίγο λίγο, ὕστερ' ἀκόμα-ἀκόμα καὶ τὸ πίνει διὰ μιᾶς. Δίνει τὸ ποιῆρι στοῦ δουλευτή). Γέμιστο ἀκόμα. Μὲ τὸ ὀλίγο ποῦπια δέν κατάλαβα τίποτα.

Δ. (γελᾷ) Τὰγάπησες; (Γεμίζει τὸ ποιῆρι).

Χ. (πίνει). Μπράβο, Ποτάπ. Πρέπει νὰ φωνάξω τὴ γυναίκα μου. Ἐν, Μαρίορή, ἔλα. Εἶν' ἔτοιμο. Ἐλα, ἔλα νὰ δοκιμάσῃς.

ΣΚΗΝΗ II

Ἡ γυναίκα του, κορισάκι καὶ οἱ ἄνω.

ΓΥΝ. Τί εἶνε; Τί φωνάζεις;

Χ. Ἄν κατάλαβες τὴ βράσαμε ἐκεῖ, μέσα στοῦ καζάνι; (τῆς δίνει τὸ ποιῆρι). Μύριξε. Τί μυρίζει;

ΓΥΝ. (Μυρίζει). Μπᾶ! Τί εἶν' αὐτό;

Χ. Πιές.

ΓΥΝ. Κι' ἂν πάθω τίποτα;

Χ. Πιές, παλαβή!

ΓΥΝ. (πίνει). Τί καλὸ, τί ὁμορφο.

Χ. (λιγάκι μεθυσμένος). Καλὸ λές! Ἄκουσε τί εἶπε ὁ ἐφευρέτης του Ποτάπ, ὁ δουλευτής μου. «Ὁποῖος τὸ πιῆ, ἀμέσως φεύγει ἢ κούρασι ἀπ' τὸ σῶμα του. Οἱ νέοι γίνονται γέροντες... φτοῦ! τί εἶπα, οἱ γέροντες γίνονται

1) Σᾶν ἀποθήκη κτίριον ξύλινο παρὰ τὸ σπίτι, γιὰ τοποθέτησι κυρίως καρβούνων, ξύλων, ἀμαξῶν, περιττῶν οἰκιακῶν πραγμάτων.

νέοι. Νά, ἐγὼ ἤπια μόλις δύο ποτηράκια κι' ἀμέσως δι-
ωρθώθηκαν τὰ κόκκαλά μου (κάνει γυμναστικές ἀσκήσεις).
Βλέπεις; Ἄρα τὸ πιούμε κάθε μέρα μαζὺ σου, ξανά θὰ
γινόμαστε νέοι. Ἀγάπη μου, Μαρριόριτσα μου. (Τὴν ἀγ-
καλιάζει.)

ΓΥΝ. (Ξεφεύγει τὸ ἀγκάλιασμά του). Ἡσούχασε! Τρελ-
λάθηκες, ἀπ' αὐτὸ!

Χ. Ἐλεγε, πῶς ἐγὼ κι' ὁ Ποτάπ, θὰ χάσωμε τὸ σι-
τάρι, ἐνῶ μεις τι ὄρατο πρᾶμα κάναμε. Λέγε δὲν εἶν'
καλό.

ΓΥΝ. Πῶς δὲν εἶνε καλό, ἔταν τοὺς γέροντας κάνει νέ-
ους. Βλέπεις, τί κέφι ἔφερες; Κι' ἐγὼ ἔφερα κέφι. Γιὰ
βάστα τὸν ἴσο! Ἰ... Ἰ... Ἰ... Ἰ... Ἰ... (τραγουδά).

Χ. Νάτο! Ὅλοι νέοι, ὄλοι εὐθυμοὶ θάμαστε.

ΓΥΝ. Πρέπει νὰ φωνάξωμε τὴ πεθερά μου—ὄλο
βλαστημάει καὶ στεναχωριέται—καὶ νὰ τὴ μεταμορφώσω-
με. Ἄμα θὰ τὴ κάνωμε νέα με τὸ πιτό, θὰ γίνῃ καλή.

Χ. (λιγάνι μεθυσμένος). Φώναζε τὴ μητέρα, φώναζτη-
νε ἐδῶ. Ἐ; σύ, Μαρριόρη; Τρέξε φώναξε τὴ γιαγιά καὶ
τὸν παππού σου. Πές, πῶς ἐγὼ διατάζω νὰ κατεβῇ ἀπ' τὴ
θερμάστρα¹⁾ πού κοιτάεται καὶ ναρθῇ ἐδῶ. Θὰ τὸν κάνω-
με νέο. Γρήγορα! Ἐμπρός! Τὸνα σου πόδι, νὰ βρεθῇ
ἐδῶ καὶ τᾶλλο ἐκεῖ. Ἄϊτε! Ἐμπρός!

(Τὸ κορίτσι φεύγει τρέχοντας).

Χ. (στὴ γυναῖκα του). Δῶσ' ἀκόμη ἀπὸ ἓνα ποτηράκι.
(Ὁ δουλευτὴς γεμίζει καὶ προσφέρει).

Χ. (πίνει). Πρῶτα ξανάνωσαν τὰπάνω μέλη μου,
ὅπως δηλ. ἡ γλώσσα, κῆστερα, νὰ τώρα πέρασε δῶ στὰ
χέρια. Τώρα ἔφθασε, εἶς στὰ πόδια μου. Αἰσθάνομαι πῶς
ξανάνωσαν τὰ πόδια μου. Βλέπεις μόνα των γυρνοῦν.
(Χορεύει)

ΓΥΝ. (πίνει), Ἄϊτε, Ποταπούσικα μου, εἶσαι μᾶστο-
ρας ἐσύ, παίξε μας λίγο.

(Ὁ δουλευτὴς παίρνει τὴ μπαλαλάικα²⁾ καὶ παίζει. Ὁ
χωρικός με τὴ γυναῖκα του χορεύουν. Ὁ δουλευτὴς παί-
ζει σιτὴν ἀβανοῦζένα καὶ γελᾷ, ἐνῶ τοὺς παρατηροῦν. Μετ'
ὀλίγο σταματᾷ, ἀλλ' ἐκεῖνοι χορεύουν).

ΔΟΥΛ. Τώρα μπορεῖ νᾶλθη νὰ ἰδῇ κι' ὁ ἀρχηγός μου.

Σ Κ Η Ν Η ΙΙΙ

(Εἰσέρχονται ζωηρὰ γρη῏ καὶ ἀσπρομάλλης γέροντας).
ΓΕΡΟΝΤΑΣ. Παλαδωθήκατε; Οἱ ἄνθρωποι δουλεύ-
ουν κέσεῖς χορεύετε.

ΓΥΝ. (χορεύει καὶ κτυπᾷ τις παλάμες της). Ἰχ, Ἰχ,
Ἰχ! (τραγουδά). Ἀμάρτησα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐνας ὁ
Θεὸς μὴ ἀμαρτωλός.

ΓΡΗΑ. Ἄ! μωρὴ στρίγγλα! Ἄφησε τὴ θερμάστρα
ἀσυγύριστη κέσὺ χορεύεις.

Χ. Μητεροῦλα μου, ἄκουσε μεῖς τί κάνομε. Μετα-

μορφώνωμε τοὺς γέροντας σὲ νέους. Νά, πῆς μόνο καὶ
θὰ ἰδῇς!

(Τῆς προσφέρει ἓνα ποτήρι.)

ΓΡ. Ἄπὸ νερό, ἢ βρῦσι εἶν' γεμάτη. (Μυρίζειται).
Μπᾶ! Τί ἔχουσες μέσα; κάτι μυρίζει!

ΧΩΡ. καὶ ΓΥΝΑΙΚΑ. Πιές!

ΓΡ. (Δοκιμάζει) Δὲν πεθαίνει κανεὶς, ἀπ' αὐτὸ;

ΓΥΝ. Καθόλου μόνο πού θὰ γίνῃς νέα.

ΓΡ. Ἄς δοκιμάσω (πίνει) τί καλό. Καλύτερα ἀπ' τὸ
ζῦθο. Γιὰ φᾶγε κέσὺ γέροντά μου (ὁ παπποῦς κάθεται
καὶ κουνᾷ τὸ κεφάλι του).

ΔΟΥΛ. Ἄφηστε τον. Ἄλλ' ἢ μάνα θέλει ἀκόμη ἓνα
ποτηράκι (τῆς προσφέρει).

ΓΡ. Κιὰν πάθω κάτι κακό; Ὅϊ, καλεῖ ἀλλὰ τραβᾷ
τὴ καρδιά τᾶνθρώπου.

ΓΥΝ. Πιές. Θὰ αἰσθάνεσαι, πῶς θὰ περνᾷ ἀπ' τις
φλέδες σου.

ΓΡΗΑ. Ἄς δοκιμάσω. (Πίνει).

ΓΥΝ. Ἐφθασ' ἀκόμη στὰ πόδια σου;

ΓΡ. Νά, νά, περνᾷ, φθάνει. Νάτο, ἔφθασ' ἐδῶ. Νιό-
θω ξελάφρωμα. Ἀκόμη ἓνα ποτηράκι! (πίνει). Μπᾶ κάτι
σοβαρὸ πιτό θᾶνε. Ἐγίνα σωστὴ νέα.

ΧΩΡ. Δὲν στέλεγα;

ΓΡ. Ἐχ! μόνο πού λείπει ὁ γέρος μου. Νὰ μέδλεπε,
ἀκόμη μιὰ φορά, τί νέα πῶγινα!

(Ὁ δουλευτὴς παίζει τὴν μπαλαλάικα²⁾ ὁ χωρικός
κι' ἡ γυναῖκα του χορεύουν).

ΓΡ. (βγαίνει στὴ μέση). Μήπως ἔτσι χορεύουν; Νὰ
σᾶς δεῖξω γῶ. (Χορεύει). Νὰ πῶς. Ἀκόμη ἔτσι καὶ ἔτσι.
Εἶδατε; (Ὁ παπποῦς πλησιάζει στὸ καζάνι καὶ χύνει
κατὰ γῆς ὄλο τὸ κρασί).

ΧΩΡ. (τὸ παρατηροῦ καὶ τρέχει στὸν παπποῦ). Τί ἔ-
κανες, κακοῦργε, τί ἔκανες; Ἐχασες τέτοιο καλό. Ἄχ!
μωρὸ παληογούρουνο! (Τὸν ἀπρώχνει καὶ βάλει τὸ πο-
τήρι του) ὄλο τᾶχουσε.

ΓΕΡΟΝΤΑΣ. Εἶναι κακό κι' ὄχι καλό. Ὁ Θεὸς σὲ-
δωσε ψωμί νὰ φᾶς ἐσύ κι' οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, κι' ἐσύ τῶ-
καμες, πιτό τῶν διαβόλων. Δὲν θὰ ἰδῇς καλὸ ἀπ' αὐτό.
Ἄφησ' αὐτὲς τις παληοδουλειές. Ἀλλοιῶς θὰ χαθῆς καὶ
θὰ καταστρέψῃς τὸν κόσμον. Νομίζεις πῶς εἶν' αὐτό, πι-
τό. Ὅχι, εἶναι φωτιά πού θὰ σὲ κάψῃ. (Παίρνει ἓνα ἄ-
ναμένο ξυλάκι, ἀπ' τὸ καζάνι κάτω καὶ τὸ πλησιάζει στὸ
χυμένο κρασί. Τὸ κρασί ἀνάβει. Ὅλοι στέκονται σὰν
ξαρνιασμένοι).

Α Ὑ λ α ί α

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

Ἡ καλύβη τοῦ χωρικοῦ.

Σ Κ Η Ν Η Ι

(Μόνος ὁ δουλευτὴς με κέρατα καὶ νύχια).

ΔΟΥΛ. Σιτάρι ἔχει πάρα πολὺ μέρος δὲν ἔχομε νὰ

τὸ βάλωμε· τώρα ἄρχισε νὰ καταλαβαίνῃ τὸ γούστο τοῦ
πιτοῦ· ξανά βράσαμε κρασί, τὸ χύσαμε σὲ βαρέλι καὶ τὸ
κρύψαμε ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν θὰ ποτίσωμε κανένα
δωρεά. Ἐκτὸς βέβαια ἐκείνους, πού τοὺς χρειάζομαστε.
Αὐτὲς τίς μέρες ὄλο καὶ μάθαινα τὸν ἀφεντικό μου, νὰ
φωνάξῃ τοὺς προσετοὺς τοῦ χωριοῦ, νὰ τοὺς ποτίσωμε
γιὰ νὰ ξεχωρίσουν τὸν ἀφεντικό μου ἀπ' τὸν παπποῦ χω-
ρίς νὰ δώσουν τοῦ τελευταίου τίποτα. Σήμερα κι' ἡ προ-
θεσμία μου γέμισε, σωστὰ τρία χρόνια περάσανε· ἡ δου-
λειά μου εἶν' ἐν τάξει. Ἄς ἔρθῃ κι' ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγός νὰ
μέπιθεωρήσῃ.

Σ Κ Η Ν Η ΙΙ

(Ἀπ' τὴ γῆ βγαίνει ὁ ἀρχηγός).

ΑΡΧ. Σήμερα τελειώνει ἡ προθεσμία σου. Σοῦ ὀ-
ποσχέθηκα ὁ ἴδιος νὰ σέπιθεωρήσω. «Δούλεψες τὸν
χωρικό;»

ΔΟΥΛ. Τὸν «ἐδούλεψα» ὅπως πρέπει. Μετ' ὀλίγο,
πού θάρθουν ἐδῶ, ὁ ἴδιος θὰ τὸ δῆς καὶ κρίνεις. Κάθησε
ἄπάνω στὴ θερμάστρα καὶ κύτταξε τί θὰ κάνουν. Θὰ μεί-
νῃς εὐχαριστημένος.

ΑΡΧ. (ἀνεβαίνει καὶ κάθεται ἄπάνω στὴ θερμάστρα).
Θὰ δοῦμε.

Σ Κ Η Ν Η ΙΙΙ

(Εἰσέρχονται ὁ χωρικός καὶ τέσσερις γέροντες. Ἀπὸ
πίσω τοὺς ἡ γυναῖκα τοῦ χωρικοῦ. Κάθηνται στὸ τρα-
πέζι. Ἡ γυναῖκα ἐτοιμάζει τὸ τραπέζι. Φέρει καὶ τοπο-
θετεῖ διάφορα ζυμαρικά (γλυκίσματα). Οἱ γέροντες χαιρε-
τίζονται με τὸν δουλευτὴ).

1ος ΓΕΡΟΝΤΑΣ. Ἐκαμες πολὺ κρασί;

ΔΟΥΛ. Μάλιστα βράσαμε ὅσο πρέπει. Γιατί νὰ χα-
θῇ ἄδικα;

2ος ΓΕΡΟΝΤΑΣ. Ἐπέτυχε;

ΔΟΥΛ. Καλύτερο, ἀπ' τὸ ἄλλο!

3ος ΓΕΡ. Ποῦ ἐσπούδασες;

ΔΟΥΛ. Ἄμα γυρῶς τὸν κόσμον, ὄλα τὰ μαθαίνεις.

3ος ΓΕΡΟΝΤΑΣ. Ἐτσι, ἔτσι· σωστά.

ΧΩΡ. Ὅριστε! Φάγετε!

ΓΥΝ. (φέρει μιὰ γαράφα με κρασί καὶ γεμίζει τὰ
ποτήρια). Παρακαλῶ τὴν εὐγενείας σας! Ὅριστε!

1ος ΓΕΡ. (πίνει) εἰς ὑγείαν. Τί καλὸ πιτό: πέρασε
σ' ὄλες μου τίς φλέδες. (Πίνουν καὶ ἄλλοι γέροντες ὁ ἓνας
κατόπιν τοῦ ἄλλου. Ὁ ἀρχηγός φαίνεται ἄπάνω στὴ
θερμάστρα ὁ δουλευτὴς τὸν πλησιάζει καὶ στέκεται δί-
πλα του).

ΔΟΥΛ. (στὸν ἀρχηγό). Πρόσεξε τώρα τί θὰ γένῃ. Θὰ
βάλω τὸ πόδι μου, θὰ συμποδισθῇ ἡ γυναῖκα καὶ θὰ χύ-
σῃ τὸ κρασί. Τότε ὁ ἀφέντης μου, δὲν λυπήθηκε κείνο τὸ
ψωμί—τώρα γιὰ ἓνα ποτήρι κρασί, κύτταξε τί θὰ κάνῃ.

ΧΩΡ. Γυναῖκα, γέμισε ἀκόμη τὰ ποτήρια καὶ πρό-
σφερε με τὴ σειρά: τὸν κουμπάρο, ὅστερα τὸν μπάρμπα
Μιχάλη.

ΓΥΝ. (Γεμίζει τὰ ποτήρια, ὅστερα τὰ φέρνει πρὸς
τοὺς γέροντας. Ὁ δουλευτὴς βάλει τὸ πόδι του, ἐκείνη
συμποδίζεται καὶ χύνει τὸ κρασί). Ἄϊ, γέροντές μου, τό-
χουσα. (στὸ δουλευτὴ). Πῶς δὲν σὲ πρόσεξα;

ΧΩΡ. Τί στραβὴ διαβόλισα πού εἶσαι. Σὺν νὰ μὴ ἔ-
χῃς χέρια καὶ κατηγορᾷς τὸν ἄνθρωπον. Πῶς ἐτόλμησε,
κέχουσες τέτοιο καλό, στὸ πάτωμα;

ΓΥΝ. Χωρὶς νὰ θέλω!

ΧΩΡ. Χωρὶς νὰ θέλω! Στάσου νὰ σηκωθῶ, νὰ σοῦ
μάθω πῶς χύνουν κατὰ γῆς κρασί (στὸ δουλευτὴ). Κέσὺ,
καταραμένε, τί τριγυρνᾷς ὀλόγουρα στὸ τραπέζι; Ἄμε,
στὸ διάβολο!

(Ἡ γυναῖκα ξαναβάλει καὶ προσφέρει κρασί. Ὁ δου-
λευτὴς πλησιάζει καὶ λείει στὸν ἀρχηγό.)

ΔΟΥΛ. Τὰ βλέπεις; Τότε τὸ τελευταῖο του ψωμί δὲ
λυπήθηκα καὶ τώρα γιὰ ἓνα ποτηράκι κρασί παρ' ὀλίγο
νὰ κτυπήσῃ τὴ γυναῖκα του καὶ μένα ἔστειλε στὸ διάβο-
λο, δηλ. στένα.

ΑΡΧ. Καλά, πολὺ καλά. Σπαινωῦ.

ΔΟΥΛ. Ἀκόμη εἶν' ἀρχή. Περιμένα νὰ πιούνε ὄλο τὸ
μπουκάκι καὶ τότε κύττα τί θὰ γένῃ. Τώρα ὀμιλοῦν σὰν
φρόνιμοι, μετ' ὀλίγο θάρχισουν τίς πονηρίες, καὶ θὰ γε-
νοῦν πονηροί, σὰν τίς ἀλώπεκες.

ΧΩΡ. Πῶς, γέροντές μου, πῶς θὰ δικάσετε τὴ δου-
λειά μου; Ἐξόσσε μαζὺ μου ὁ παπποῦς μου· γῶ τὸν τάι-
ζα· τώρα ἔφυγε ἀπὸ μένα καὶ πῆγε στοῦ θεῖου μου, θέλει
δὲ νὰ πάρῃ καὶ τὸ μερίδιό του τοῦ σπιτιοῦ καὶ νὰ τὸ δώ-
σῃ τοῦ θεῖου μου. Γῶ δὲν θέλω νὰ τοῦ δώσω τίποτα. Σκε-
φθῆτε ποῖο εἶν' τὸ καλύτερο, αὐτὴ τὴν περίστασι. Εἶσα-
στε ἄνθρωποι ἔξυπνοι. Χωρὶς ἐσᾶς μεις εἶμαστε σὰν χω-
ρίς κεφάλια. Οὐτ' ἓνα ἐχθρὸ δὲν ἔχετε σ' ὄλο τὸ χωριό.

Νά, ὁ Ἰδᾶν Φετότιτς—ὄλος ὁ κόσμος τὸ λείει—εἶνε ὁ
πρῶτος ἄνθρωπος τοῦ χωριοῦ. Κι' ἐγὼ, Ἰδᾶν Φετότιτς—
τὴν ἀλήθεια σοῦ λέγω—περισσότερο κι' ἀπ' τοὺς πατέρα
—μητέρα μου σάγαπῶ. Κι' ὁ Μιχαήλ Στεπάνιτς εἶνε πα-
λῆος φίλος.

1ος ΓΕΡ. Μὲ καλοὺς ἀνθρώπους—ὅπως ἐσύ—νὰ μι-
λᾷ κανεὶς εἶνε καλό. Καὶ ἐξ ἄλλου κέσὺ δὲν ἔχεις κανένα
ἐχθρὸ στὸ χωριό μας.

2ος ΓΕΡ. Ἐπειδὴ εἶσαι ἔξυπνος καὶ καλός, γιὰ κεί-
νο σάγαπῶ.

3ος ΓΕΡ. Πόσο σὲ λυποῦμαι, δὲν μπορῶ νὰ στὸ πῶ
με λέξεις. Τὸ λέγω πάντα στὴ γυναῖκα μου.

4ος ΓΕΡ. Εἶσαι φίλος, ἀληθινὸς φίλος.

ΔΟΥΛ. (σκουντᾷ τὸν ἀρχ.) Ἀκοῦς; Ὅλοι λένε φέμ-
ματτα. Μετ' ὀλίγο θάρχισουν τίς βλαστημίες. Τοὺς ἀκοῦς
πῶς φιλοφρονοῦνται τώρα, κι' ὅπως τίς ἀλώπεκες, κου-
νοῦν τίς οὐρές των. Κι' ὄλ' αὐτὰ, ἀπ' τὸ πιτό.

ΑΡΧ. Τί καλὸ πιτό! Πολὺ καλό! Ἄν θὰ βλαστη-
μᾶνε ἔτσι—πάει καλὰ τοὺς ἔχομε στὰ χέρια μα.
Μπράβο.

ΔΟΥΛ. Τώρα πού θὰ τελειώσουν καὶ τᾶλλο μπουκά-
κι, νὰ ἰδῇς τί θὰ γένῃ.

1) Κιςτὴ θερμάστρα ἀπὸ τοῦβλα. Ὑπάρχει ὄλα τὰ σπί-
τια τῆς Ρωσσίας.

2) Μπαλαλάικα ρωσικὸ ἔθνικὸ ὄργανο, σὰν τὸ μαντολίνο,
με τρεῖς χορδές· παίζεται με τὰ πέντε δάκτυλα ἐνωμένα.

ρεκ» και ὄχι: «ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως». Καί ὁ τόνος τῆς φωνῆς καί τὸ διακριτικὸ μειδιάμα μὲ τὸ ὁποῖο συνώδευε αὐτὴ τὴν ἀγγελία ἦταν γεμάτα μὲ τὴν πῶ περιφρονητικὴ εἰρωνεία.

Ὁ Μιχαλάκης ποῦ ἐκείνη τῆ στιγμὴ ἔβγαζε τὰ ζῶα του ἀπὸ τὸ κουτί, σηκώνεται. Ἡ Βαρβάρα φωνάζει: «Φτωχὲ μικροῦλ μου! Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει τόση ἀνάγκη νὰ βιάζεσαι τόσο. Μπορεῖ νὰ περιμένῃ, ἀφοῦ δὲν εἶναι πιά Ὑπουργό:».

Ὁχι, ὁ Μιχαλάκης προτιμᾷ νὰ μὴν περιμένῃ. Τὸ κάτω κάτω ἔχει δίκιο.

— Καλύτερα νὰ τελειώῃ. Θὰ ξεφορτωθῆς αὐτὸν τὸν ἀσημάνθρωπο.

Σύμφωνοι. Ὁ Μιχαλάκης περνᾷ στὸ σαλόνι τῆς ὑποδοχῆς. Φτωχὲ κύριε Στόρεκ! Στὴν εἴσοδο τοῦ Μιχαλάκη, σηκώνεται βαρεῖα ἀπὸ τὴν πολυθρόνα του καὶ προσπαθεῖ νὰ χαμογελάσῃ. Ἀλλὰ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ τραβηγμένα χαρακτηριστικὰ τὸν προδίδει. Εἶνε φανερό ὅτι εἶναι πολὺ δυστυχῆς. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμε ὅτι ὁ κ. Μιρσκι τὴν ἡμέρα ποῦ ἦρθε νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸ Μιχαλάκη, ἔπαιξε πολὺ καλύτερα τὸ ὄλο του. Ἀλλὰ εἶνε κι' αὐτὸς καθὼς κι' ὁ Ἰωσήφ, ἀπ' τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν γάτων ποῦ δὲν ξέρεῖ κανεὶς κατὰ βάθος τί σκέπτονται. Ἐνῶ ὁ κ. Στόρεκ ἔχει ἀκριβῶς τὸ ὕφος ἐνὸς γεροντάκου πολὺ λυπημένου.

Μὲ τὴν χονδρὴ του τὴ φωνὴ ποῦ τρέμει λίγο, συνοδεύοντας τὰ λόγια του μ' ἐκείνες τὶς χειρονομίαις τὶς ὁποῖες τόσο ἔξυπνα κοροῦδενε ὁ κ. κόμης Ζόρν, ὁ κ. Στόρεκ ἐξηγεῖ στὸ Μιχαλάκη ὅτι πρὶν νὰ φύγῃ ἦλθε νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ. Κι' ἔπειτα περιπλέκεται σὲ κάτι σκοτεινῆς μακρῆς φράσεις. Ἐλπίζει ὅτι ὁ Μιχαλάκης θὰ τὸν συγχωρήσῃ ποῦ τὸν ἀνησύχησε τόσο. Χωρὶς ἀμφιβολία ὁ Μιχαλάκης εἶνε ἀκόμη πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ καταλάβῃ τὰς ἀρχὰς του. Ἴσως τοῦλάχιστον, ἂν μπορούσαν νὰ μιλήσουν μαζὺ περισσότερο καιρὸ, θὰ μπορούσαν νὰ συνεννοηθοῦν. Θὰ τοῦ ἦταν παρηγορητικὸ νὰ μορῆ νὰ σκέπτεται ὅτι ὁ Μιχαλάκης δὲν τοῦ θύμωσε, καὶ δὲν θὰ κρατήσῃ γι' αὐτὸν μιὰ κακὴ ἀνάμνησις. . .

Ὁ κ. Στόρεκ στέκεται. Τὰ μάτια του βλέπουν ἕνα σημειο συγκινήσεως στὸ ὄχρὸ πρόσωπο ποῦ Μιχαλάκη. Ἀλλὰ κανένας μῦς τοῦ προσώπου του δὲν κουνήθηκε. Ὁ κ. Στόρεκ κατεβάζει τὸ κεφάλι. Τετέλεται, ἡ ἀποτυχία του θὰ εἶνε πλήρης στὴ διπλῇ καὶ τόσο δύσκολη προσπάθεια ποῦ εἶχε ἀναλάβει. Ἐτσι θὰ ἀποτύχῃ καὶ στὴ προσπάθειά του νὰ κάμῃ νὰ βασιλεύσῃ λίγη δικαιοσύνη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ καταφέρῃ νὰ εἰσδύσῃ λίγο φῶς μέσα σ' αὐτὴ τὴ μικροῦλα σκοτεινὴ ψυχὴ τῆ δύσπιστη καὶ κλειστὴ ποῦ εἶνε τόσο συχνὰ παιδικὴ μὰ καμμιά φορά πολὺ ἀπροσπέλαστη, καὶ ποῦ χωρίζεται ἀπὸ αὐτὸν μὲ τόσα ἀδιαπέραστα παραπετάσματα μὰ ποῦ καμμιά στιγμὴ τοῦ φάνηκε ὅτι ἤθελε νὰ μισανοῖξῃ.

Ὁ κ. Στόρεκ μουρμουρίζει, μιλῶντας περισσότερο στὸν ἑαυτὸ του παρὰ στὸ Μιχαλάκη.

— Στὴν ψυχὴ μου καὶ στὴν συνείδησί μου, ὀρκίζομαι ὅτι δὲν ἐπάλαισα παρὰ γιὰ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν εἰρήνη.

Καί, λυπημένα, πολὺ ἀργά, τείνει τὸ χέρι στὸ Μιχαλάκη, σφίγγει τὰ μικρὰ κρῦα δάχτυλα ποῦ μόλις πλησιάζουν πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ ἀφίνει νὰ ξαναπέσουν. Ἀλλὰ,

πρὸς ἐκπλήξιν του, τὰ αἰσθάνεται νὰ κρατοῦν χωρὶς δύναμι τὰ ἰδικά του. Τί θέλει νὰ πῆ αὐτό;

Καὶ βίαιο χτυπᾷ στὴν καρδιά τοῦ Μιχαλάκη. Ἴσως ὅλα τὰ ἄλλα ποῦ τοῦ ἔλεγαν νὰ εἶναι ἀλήθεια, ἀλλὰ αὐτὸ ἔδῳ εἶναι βέβαιο: ἀπ' τὸν καιρὸ ποῦ ὁ κ. Στόρεκ εἶναι στὰ πράγματα, τὸ φάντασμα τοῦ πολέμου ἐξηφανίσθη. Δὲν γίνηκε πιά λόγος γιὰ νὰ χύσουν αἷμα. Χάρης σ' αὐτὸ ὁ Μιχαλάκης ἀνέπνεε πῶ ἐλεύθερα· δὲν ξαναεἶχε ἐπιφύλαξες· δὲν ξανααἰσθάνθηκε τὴ φοβερὴ ὁσμὴ νὰ τὸν πνίγῃ. Ἄς τὸν καταπιέξουν ὅλοι οἱ ἄλλοι τὸν γέρο ἀνθρωπο, αὐτό, ὁ Μιχαλάκης δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ξεχάσῃ. Καὶ μὲ χαμηλὴ φωνή, ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ του συνεσταλμένα, ψιθυρίζει.

— Κύριε Στόρεκ, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ κάτι. . .

Εἶνε ἡ πρώτη φορά ποῦ ὁ βασιλόπαις τοῦ μιλά σαυτὸν τὸν τόνο. Τὰ πράσινα μάτια του ἔχουν μιὰ παράξενη λάμψη. Μιὰ ξαφνικὴ συγκίνησις φουσκώνει τὸ στήθος τοῦ νικημένου. Ἀπαντᾷ:

— Μιλήστε, Μεγαλειότατε· σᾶς ἀκούω.

Τὰ βλέφαρα τοῦ Μιχαλάκη κλείουν. Τὰ χεῖλη του κουνιοῦνται. Δὲν βρίσκει τίς λέξεις ποῦ ζητᾷ. Ἐπὶ τέλους ψιθυρίζει:

— Ἐν πρώτοις, κύριε, θέλω νὰ σᾶς πῶ ὅτι . . . ὅτι ἐγώ, ξέρετε, μιὰ φορά σᾶς ἔβαλα μέλι στὴν τσέπη τοῦ πανωφοριοῦ σας. . . Καὶ θέλω νὰ σᾶς πῶ ὅτι λυποῦμαι πολὺ γι' αὐτό. . . Κι' ἔπειτα, κ' ἔπειτα. . .

Ἀλλὰ τραυλίζει, στέκεται. Τὰ δάχτυλά του συστέλλονται. Φανερὰ ὑποφέρει διότι δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρῃ τὰ λόγια ποῦ θὰ ἤθελε γιὰ νὰ ἐκφράσῃ ἐκεῖνο ποῦ ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴ συνείδησί του τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ χωρισθῇ ἴσως γιὰ πάντα, ἀπ' τὸν ἀνθρωπο ποῦ τοῦ παρουσίασαν γιὰ ἔχθρὸ, ἀπ' τὸν ἀνθρωπο ποῦ δὲν μπόρεσε νὰ μισήσῃ. . . Ἀ! ἂν ὁ Μιχαλάκης ἦταν μεγάλος. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ. Καί, μ' ἕνα τόνο βαρετὸ καὶ τραβηγμένον ψιθυρίζει:

— Κύριε Στόρεκ, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς πῶ ἀκόμα κάτι τι. Ἀλλὰ. . . ἀλλὰ πρέπει νὰ μὲ καταλάβετε μόνος σας. Γιατί, βλέπετε, εἶμαι πολὺ μικρὸς.

Τότε, μέσα στὴν ἀγωνία ποῦ τὸν βασανίζει, ὁ κ. Στόρεκ αἰσθάνεται ἕνα παράξενο εἶγος, γλυκὸ καὶ διαπεραστικό. Πίσω ἀπ' τὰ παιδικὰ λόγια τοῦ βασιλόπαιδος, ἀποκαλύπτει τὸ βάθος τῆς συγκινήσεως ποῦ τὸν κατέχει. Ὁμι ὅλη του ἡ προσπάθεια δὲν πῆγε στὰ χαμένα. Στὴ ψυχὴ τοῦ Μιχαλάκη, μιὰ ἀχτίνα εἰσέδυσσε. Καὶ βλάστησαν σπέρματα, τὰ ὁποῖα, ἴσως, ἂν αὐτὸ τὸ παιδί ζήσῃ, θὰ καρποφορήσουν.

Ὁ κ. Στόρεκ σκύβει στὸ μικρὸ ἄσπρο χεράκι. Τὸ φιλεῖ γιὰ πρώτη φορά καὶ λέγει ἀπλᾶ:

— Μεγαλειότατε κατάλαβα. Καὶ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιάς μου σᾶς εὐχαριστῶ.

Καὶ γρήγορα γρήγορα ἀπομακρύνεται.

Μόλις ἔπερασε τὴ πόρτα τοῦ προθαλάμου, ποῦ οἱ κλητῆρες μεταξὺ τους ἀλλάζουν κοροῖδευτικὰ βλέμματα. Στὰ ρυτιδωμένα μάγουλα τοῦ γηραιοῦ κυρίου, δυὸ δάκρυα σκουπισμένα γρήγορα δὲν τοῦς διέφυγαν. Νὰ ἕνας ποῦ λυπάται ἐπειδὴ δὲν εἶναι πιά ὑπουργός!

Ἀλλὰ ἤδη, ὠχρός, καὶ ἀδύνατος, ὁ Μιχαλάκης βγαίνει μὲ τὴ σειρά του. Ὑπὸ τὰ πράσινα βλέμματά του, οἱ δύο κλητῆρες παύουν νὰ γελοῦν καὶ μὲ τὴν ὀρισμένη τυπικότητα ὑποκλίνονται. (Ἀκολουθεῖ)

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ
ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
 ΠΑΡ' ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΙΣ,
 ΤΡΑΠΕΖΑΙΣ ΚΛΠ. ΚΛΠ.
 ΓΡΑΦΕΙΑ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ“
 ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΝ“—ΑΘΗΝΑΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
 ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ὑδρυθεῖσα τῷ 1918
 Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύμφ.
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβληθὲν Δρ. 10.000.000
 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067.802.95
 Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τοῦτοσκλῆς
 Σύμβουλοι Διευθυνταί: Δ. Μισοῦλης καὶ Ἀν. Σπουργίτης.
 Τραπεζικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἶδους.
 Καταθέσεις εἰς Δραχμάς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τῶν εὐνοϊκωτέρων ὄρων.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ
 ἐκτελουμένη διὰ τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων της.
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-Θ/ΝΙΚΗΣ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝ ΤΖΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ
 ἐκτελουμένη διὰ τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου της «ΠΑΤΡΙΣ» καὶ τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΑΝΔΡΟΣ»
Μηνιαία γραμμὴ Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
 ἐκτελουμένη διὰ τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΝΑΕΟΣ».
Γραμμαὶ δι' ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.
 Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεῖ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3 64
 Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6—44.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
 ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΤΟΥ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ“

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 Ἰδρυθεῖσα τῷ 1893
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ
 Δρ. 72.000.000
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
 Δρ. 28.600.000
 ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—Τηλ. Διεύθ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ
 ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΠΑΡΚΡΑΤΙΩ
 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ἀργίνοι, Αἴγιον, Ἀλεξανδρούπολις, (Δεδεάγοις) Ἀμαλιάς, Ἀμφισσα, Ἀργος, Ἀργοστόλιον, Βαθ-δὸ-Σάμου, Βέροια, Βόλος, Γαργαλιάνοι, Γύθειον, Δημητσάνα, Διδυμότειχον Δράμα, Ζάννηθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Θήβας, Ἰθάκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάβρυτα, Καλάμαι, Καρλόβασι Σάμου, Καρπενήσιον, Καστοριά, Κέρκυρα, Καστρον (Λήμνο:), Κιάτοιν, Κοζάνη, Κομοτινή, Κόρινθος, Κυπαρισσία, Δαμια, Δάρισα, Δεβάχεια, Δευκός, Δίμνη, Μεγαλόπολις, Μυτιλήνη, Νάυπακτος, Σάνθη, Σουλκάστρον, Πάτραι, Πειραιεὺς μετὰ Παραρτήματος ἐν τῇ Πλατεῖᾳ Τελωνείου, Ποταμός (Κύθηρα) Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σόροβις, Σπάρτη, Σύμφ., Τρίκαλα, Τρίπολις, Τσοτύλιον, Ὑδρα, Φλώρινα, Χαλκίς, Χανία, Χίος.

(Ἐν Ἀγγλίᾳ) Λονδῶν, 22 Fenchurch Street, (Ἐν Ἀμερικῇ) Νέα Ὑόρκη, 25 Pine Street, Βοστώνη (Athens Banker's Corporation) (Ἐν Αἰγύπτῳ) Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σαῖδ, (Ἐν Κύπρῳ) Λεμεσός, Λευκωσία, (Ἐν Ἀλβανίᾳ) Δυρράχιον

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ
 Καταθέσεις εἰς Δραχμάς καὶ Σινολλάγραμμα ἐπὶ τοῦ Ἐσωτερικοῦ ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσίμῳ.
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ὙΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΕΝ ΛΑΡΙΣΗ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑΙ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

ΧΡ. ΔΟΥΚΑΣ 'Επιμελητής τῆς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Συγγροῦ
Πανεπιστ. Κλινικῆς τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν. π. βοή
θος ἐν τῇ Charité τοῦ Βερολίνου. Γερανίου 34. 8—9 1)2 καὶ
5 1)2—8. Τηλέφωνον 7—12.

**ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»**

ΕΜΜ. ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ, *συφιλιδολόγος—δερματολόγος*, τέως
ἐσωτερικός ἰατρός ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Α. Συγγροῦ. Δέχεται Γερα-
νίου 34, 10—1 καὶ 3—5. Τηλέφωνον 7—12

**ΤΑ ΓΑΥΚΑ ΣΑΣ
ΣΤΟΥ ΚΑΡΡΑ** ΣΤΑΔΟΥ 20

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Ο „ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΓΩΝ“

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
«ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»
ΔΡΑΧΜΑΙ 80.—

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Ο „ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΓΩΝ“

ΔΙΑ ΠΑΣΑΝ ΥΠΟΘΕΣΙΝ ΣΑΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΝ“

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Π. ΓΙΑΤΡΑ
ΟΔΟΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 11

ΣΤΕΡΓΙΟΣ Ζ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΕΝ ΛΑΡΙΣΗ
Ἐναντι Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΣΩΦΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ—ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΥ
ΟΔΟΣ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ 25

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΙΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ „ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ“
— ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32 —